

Maistrovo glas

Glasilo Zveze društev general Maister

številka 4/2012

NOVOLETNO VOŠČILO!

Članom in članicam Društev general Maister,
Društvu Franjo Malgaj, domoljubom,
simpatizerjem, veteranskim organizacijam
in mladim širom domovine želimo
srečno, uspešno in zdravo Novo leto 2013.

2012

Kazalo

Razmišljanje dr. Franceta Bučarja ob dnevu generala Maistra	3
Odkritje spomenika Maistru na Ptujju	4
Za lepšo in bolj prijazno domovino	6
Državni praznik v Kamniku	8
Ob podelitvi Maistrovih priznanj v Kamniku, dne 22. 11. 2012	11
Ko izgovorimo Maistrovo ime, priključemo v spomin vrednote, kot so domoljubje, tovarištvo in kultura.....	14
Pozdravni nagovor na proslavi državnega praznika v Žalcu	18
V spomin neutrudnemu borcu za ohranjanje Maistrovega izročila... ..	19
Tabor Zveze društev general Maister	21
General Maister v našem parlamentu!	21
Gremo naprej!	23
Tudi iz dejanj posameznikov, kot je bil general Maister, se nekateri niso veliko naučili.	24
Spominski dan generala Rudolfa Maistra v Mariboru	26
Pogled v prihodnost	27
»Mladi! Da ste pripravljeni: meča ne dajte nikoli iz desnice...« ..	28
Ekskurzije kot sredstvo poglobljanja domoljubja.	29
Spomin na generala Maistra	32

MAISTROV GLAS je revija, ki jo izdaja Zveza društev general Maister, Trubarjeva 3, 1000 Ljubljana, uredniški odbor: Matjaž Brojan, Mirjana Furlan, Mitja Meršol, Franci Svetelj, Jelka Šertel, Janko Šertel in Dušan Vodeb.

E-pošta: zvezadgm@siol.net

KLADIVO IN NAKOVALO

*Je, pije, spi in razmišlja, kako bi še drugim jemal.
Zmeraj ravna kakor njemu podobna drhal,
nikdar ne tvega in se ne bori
zmeraj z večino drži.
Vse je dobil že v trenutku,
ko se je izvolil roditi na svet,
da vse življenje bo hodil po varnih poteh.
Eni pa vendarle hočejo več,
tisti postanejo meč.
Plane, plane jasni plamen
v hudi čas ognjenih znamenj.
Rojen si na nakovalu,
čas je kladivo, ki kuje,
kladivo in nakovalo.
Malo, malo bo ostalo
teh, ki jih ne bo razklalo
kladivo in nakovalo.
Malo malo bo ostalo
tistih, kar jih je izbralo
kladivo in nakovalo.
Vse je zaman,
kar so ubijali v glavo nam
ko smo še majhni bili.
Tu ni prihuljenih hrbtov
in sklonjenih glav.
Tu lahko rečeš le da ali ne
tu ni dvoumnih izjav.
Tukaj ni slišati črede, ki puhle besede čveka dan na dan.
Tu ni prostora za tolpo
previdnih podgan.
Tukaj se kuje, iskri in žari,
zlomljen boš ali skovan.
Kuje, neizprosno kuje.
Vsakogar preimenuje
kladivo in nakovalo.
Eni žlahtna so kovina,
drugi plehka pločevina
kladivo in nakovalo.
Razdeli nas ostri plamen,
to je les in to je kamen,
kladivo in nakovalo.
Kamen mora se zdrobit,
les se mora upepelit,
kladivo in nakovalo.
Ko skovana se rezila
bodo v jutru prekalila
in se pesem kladiva konča.
V rosni travi obležijo,
v ranem soncu zablestijo,
svetli meči novega sveta.*

Svetlana Makarovič

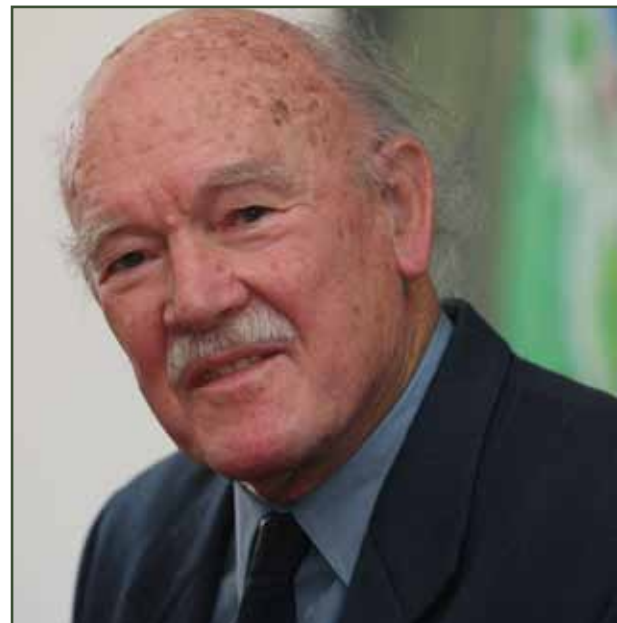
www.zvezadgm.net

Razmišljanje dr. Franceta Bučarja ob dnevu generala Maistra.

V preteklem mesecu (23. novembra) je bil državni praznik Dan Rudolfa Maistra. Z njegovim imenom in dejavnostjo je povezano in tudi splošno sprejeto priznanje, da je Maribor in z njim vsa severovzhodna Slovenija prišla v okvir mednarodno priznanega jugoslovanskega ozemlja in s tem ostala del slovenskega nacionalnega prostora. Odveč bi bilo danes razmišljati, kaj bi brez tega dosežka Sloveniji še ostalo, ali bi sploh še obstala ali vsaj še ohranila smisel svojega obstoja, ko je že zgubila vso Koroško in Primorsko.

Ta epohalni dosežek ni samo spomenik slovenstvu. V naši narodni zgodovini pričuje kot dejstvo, da smo tudi v neugodnih razmerah sposobni doseči vrhove v svojem razvoju. Še točneje, da je presoja nekega objektivnega stanja kot ugodno ali neugodno v bistvu odvisna od našega odnosa do problema. Za odločne in pogumne je velika težavnost razmer v okolju v bistvu le večji izziv, da dokažejo svojo sposobnost v njih premagovanju in priložnost za dokaz, da verjamejo v vrednote, ki so večje od z njimi povezanih žrtev. Tu pa smo pri drugih razsežnostih podviga generala Maistra in njegovih tovarišev, ki so na zunaj manj vidne, še celo ne oglaševane, so pa bistvenega pomena za našo prihodnost.

V prvi vrsti je potrebno ponovno poudariti, da je enako kot v preteklosti usoda naroda odvisna od voditeljev, ki svoj osebni uspeh, ki je lahko istoveten s skupnim narodnim, ne pa nujno, ne postavljajo na prvo mesto. Čim je, predvsem v naših sedanjih okoliščinah, osebni uspeh na prvem mestu, je vodstva države konec. Če osebna korist, lahko tudi povsem zakonita, pride v nasprotje s skupnim, narodnim interesom, se mu mora umakniti. Seveda pa ne pred interesi, ki se predstavljajo kot skupni, so pa samo krinka za osebne ali vsaj nestrokovne. Ne moremo od povprečja zahtevati, da bo svoje osebne interese postavljalo na drugo mesto. Absolutno pa je to zaveza vseh, ki opravljajo javne funkcije, v prvi vrsti vlade. To ni majhna zahteva. Kar vsak dan bodo (in tudi so) pred izbiro, ali vztrajati pri svojih stališčih ali se posloviti od svoje funkcije. Brez take odločnosti ni mogoče izpeljati nobenega načrta, nobenega podviga. Trdnost značaja in nepopustljivost do samega sebe je na prvem mestu, pred vsemi drugimi zahtevami. In samo taki ljudje imajo moralno pravico (ki jo sami pojmujejo prej kot dolžnost), da zasedajo vodstvena mesta v družbi. Če take ekipe nismo sposobni postaviti na prvo mesto, nimamo pogojev za lastno državo. Takih ekip pa imamo, glede na naše pretekle izkušnje, obilo.

Seveda pa ima taka trdnost značaja svoje mesto samo, če je vezana na trdnost vrednot, ki naj jih uveljavlja. Te pa so s svoje strani vezane na znanje in izkušnje. Brez njih so navidezne vrednote lahko le preobleka za predsodke in osebne interese. V najboljšem primeru ustvarjajo vtis kot ponaredek v slikarstvu. Nihče, ki ni pri obrambi svojih stališč pripravljen svoje mesto zgubiti, je bolje, da ga takoj zgubi. Moralne reve, navadno z navidezno strokovnostjo, celo visoko, so poguba za sleherni državo. Učinkujejo kot slab denar, ki po ekonomskih zakonitostih prežene dobrega. Še zlasti, ker imajo kot kužna bolezen sposobnost širitve in okužiti vso svojo okolico.

General Maister je zmožal potrebno trdnost svojih prepričanj in samozaupanje, da je izpeljal načrt, v katerega je verjel, tudi ob nasprotovanju »višjih avtoritet« v Ljubljani. Sleherni izvorni načrt bo zelo verjetno naletel na nasprotovanje ali celo zavračanje pri vseh, ki svoj položaj ali/in dejavnost temelje na zasidranosti svojega razumevanja stvarnosti v rešitvah, ki so dejansko ali vsaj domnevno ustrezale razmeram preteklosti. Tudi to je eden naših velikih problemov, ki nam onemogočajo, da bi svobodno zadihali. Kot jeklen oklep nas stiskajo v kalupe mišljenja, ki že v fazi postavljanja vprašanj vodijo v stran od pravih problemov in njihovega bistva. Tako smo dostikrat postavljeni v položaj, da se bojujemo in trošimo energijo za boj s sovražnikom, kjer ga sploh ni. Večina naših političnih elit nima in tudi ne more imeti praktičnih izkušenj z vodenjem demokratične družbe. Z osamosvojitvijo države se nismo najprej ali vsaj hkrati sami osamosvojili iz ujetništva mnogih pojmovanj iz komunizma, ki nam še danes same vladajo kot lažne avtoritete, ali prevzeli vrsto dogem iz sodobnega neoliberalizma, ki nam zavirajo razvoj in rešitev. Nauk je jasen: za osvoboditev in rešitev države je najprej potrebna lastna duhovna osvoboditev. Tudi strankarska, seveda.

France Bučar

Odkritje spomenika Maistru na Ptuju

Franc Svetelj

V soboto, 17. novembra 2012, se je v sončnih dopoldanskih urah na Novem trgu na Ptuju zbrala množica obiskovalcev, med njimi so bili tudi zunanji minister Karel Erjavec, predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič s podpredsednikom UO ZDGM Jožetom Tišlerjem in tajnikom ZDGM Rudijem Pfajfarjem, predstavniki Slovenske vojske, občinski svetniki in predstavniki občine in drugih javnih ustanov Občine Ptuj, učenci ptujskih osnovnih šol in številni občani. Slovesnost ob odkritju spomenika Rudolfu Maistru so počastili tudi predstavniki društev generala Maistra in Franja Malgaja iz Maribora, Kamnika, Slovenske Bistrice, Cerkljenjaka, Unca, nekateri tudi s prapori svojih društev. Med udeleženci je bil tudi nekdanji predsednik DGM Ptuj Milan Knežević, ki je zaslužen tudi za postavitve spominske plošče na rojstni hiši Maistrovega očeta Franca Maistra.

Na Novem trgu, kjer stoji hiša leta 1823 rojenega Maistrovega očeta Franca Maistra, je udeležence slovesnosti pozdravil Stanislav Brodnjak, predsednik Društva general Maister Ptuj. Povedal je, da je pred štirimi leti ustanovljeno Društvo generala Maistra Ptuj ob izdatni pomoči občine Ptuj in številnih sponzorjev uresničilo zamisel o postavitvi spomenika Rudolfa Maistra na Ptuju. Vsem sodelujočim pri izvedbi tega projekta se je iskreno zahvalil. Še posebno zahvalo pa je izrekel kiparki, avtorici spomenika, ptujski rojakinji mag. Metki Zupanič.

Maistrovo življenje in delo sta nato v lastni priredbi predstavila ptujski osmošolca.

Pozdravom udeležencev se je pridružil tudi župan Mestne občine Ptuj dr. Štefan Čelan.

Povedal je, da je bilo v okviru programa evropske prestolnice kulture letos izjemno veliko dogodkov, vendar tako pestre udeležbe, kot je danes, ni bilo na nobenem letošnjem dogodku. Zahvalil se je tudi Društvu generala Maistra, ki je izpeljalo po njegovem mnenju za Slovence zelo pomemben projekt. Dodal je Maistrovo misel, da

Fotografije: Franc Svetelj in Mirjana Furlan.

narod obstaja tako dolgo, dokler je lastnik svoje zemlje in tako dolgo, dokler je vpisan v zemljiških knjigah. Lepo je imeti lastno kulturo in lastno pisano besedo, vendar so številne vrhunske svetovne civilizacije izumrle ravno zaradi tega, ker niso dojele, da obstajaš lahko le, dokler si lastnik na svoji zemlji. Zato naj nas ta spomenik, ko bomo šli mimo njega, vedno opomni na to, kako bomo ravnali s svojo lastnino in kakšen odnos bomo vzpostavili do nje...

Slavnostni govornik, zunanji minister Karel Erjavec, je poudaril, da Rudolf Maister ni bil samo vojak, pač pa tudi pesnik in dodal, »da se je treba zavedati, da brez Rudolfa Maistra ne bi bilo Slovenije v sedanjih mejah. Maister je imel vizijo, ljubezen do svoje domovine in veliko slovensko narodno zavest, ki jo moramo ohranjati in vsak dan znova graditi.

Odločitvi Rudolfa Maistra oktobra 1918 narodna vlada v Ljubljani ni bila naklonjena. Vendar Maister ni dosti razmišljal o posledicah odločitve o

uporu z nekaj častniki in osemdesetimi vojaki. Tudi zato, ker je bil vizionar, velik strateg in zaveden Slovenec. Uspelo mu je, ker je čutil, kaj slovenski narod na trikotniku Maribor –Ptuj – Celje misli. Narod si je želel slovensko državo. Brez Maistrove odločitve si ne moremo predstavljati, kakšna bi bila danes Slovenija. Zato je to prvi kamen v zgodovini naše slovenske državnosti, poleg NOB in osamosvojitvene vojne 1991. Brez teh treh mejnikov danes ne bi imeli samostojne suverene Slovenije. Značilna vsem trem odločitvam je slovenska narodna zavest.

Čeprav smo danes po 20 letih samostojne države, ker nas je prizadela finančna in gospodarska kriza, sicer manj zadovoljni in veseli, vendar je ta trenutek najpomembnejše, da ostanemo povezani, da smo enotni in da premagamo sedanjo krizo. Če je Rudolf Maister lahko premagal močne nemške vojake in Zeleno gardo, če je lahko v NOB partizanstvo premagalo fašizem in nacizem, sem prepričan, da tudi danes Slovenci lahko premagamo

sedanjo krizo. Biti moramo potrpežljivi in prisluhniti moramo drug drugemu. Prepričan sem, da imamo Slovenci in vsi ostali, ki živijo v naši domovini, znanje in pridnost, s katerima lahko premagamo vse te težave. Tudi ta spomenik Rudolfa Maistra nosi to pomembno sporočilo. Vesel sem, da ste se danes zbrali v tako velikem številu, kar pomeni, da Ptujčani nosite v sebi duh generala Maistra», je zaključil zunanji minister Erjavec.

Po recitaciji pesmi *Moja rodna domovina*, ki jo je spisala osmošolka, so spomenik Rudolfu Maistru družno odkrili Stanislav Brodnjak, predsednik DGM Ptuj, dr. Štefan Čelan, župan Občine Ptuj, zunanji minister Karl Erjavec in predsednik ZDGM mag. Milan Lovrenčič. Nakar je za zaključek sledila še pesem Jakoba Aljaža *Oj Triglav, moj dom* v izvedbi pevcev Komornega pevskega zbora Ptuj.

Po slovesnosti, s katero je starodavno mesto Ptuj počastilo tudi bližajoči se državni praznik, dan Rudolfa Maistra, se je Maistrov kip, v skoraj naravni velikosti, zazrl v nekdanji dom svojega očeta Franca na nasprotni strani Novega trga, na Slomškovi ulici...

Za lepšo in bolj prijazno domovino.

Aleks Štakul

Bil je lep jesenski dan. Podoben tistemu pred štiriindevetdesetimi leti, ko je general Rudolf Maister v Mariboru razorožil nemško Zeleno gardo in razpustil nemški mestni svet ter s tem zgodovinsko pomembnim in odločnim dejanjem omogočil, da so Slovenci prevzeli oblast v Mariboru in v naslednjih dneh še na celotnem Štajerskem in v delu Koroške.

Zato je ta dan, 23. november, državni praznik, ki pa žal še vedno ni v zavesti vseh Slovencev. Toda tako kot vselej smo maistrovci nanj ponosni in zato smo našega pesnika, domoljuba in generala Rudolfa Maistra Vojanova počastili ob njegovem spomeniku na Trgu OF tudi letos.

Zbrali smo se skupaj z delegacijo Mestne občine Ljubljana, ki jo je vodil podžupan Aleš Čerin, predstavniki Koordinacije veteranskih in domoljubnih organizacij Slovenije, dijaki Srednje upravno administrativne šole in njihovimi profesorji ter učenci Osnovne šole Vič, ki so pripravili lep priložnostni kulturni program. Skupaj z njimi, ki so jih na prsih krasili pripeti trakovi slovenske trobojnice, smo ubrano zapeli našo Zdravljico. Bilo je veličastno, ganljivo in domoljubno dejanje kot tudi poslušanje recitacij mladih nagrajencev, ki so v poeziji izrazili pripadnost svoji domovini.

Sledilo je polaganje vencev in nagovorov.

»Danes je naš praznik, dan prvih klic državnosti, ki so vzklike ob pogumnem in odločnem ravnanju generala in pesnika Rudolfa Maistra Vojanova in njegovih zvestih borcev za severno mejo. Vedel je, da narod lahko uveljavlja svojo istovetnost le, če ima svojo državo, v kateri ohranja in utrjuje svoj jezik, kulturne posebnosti in svoj način življenja.

Res da Slovenci v domoljubju nimamo tradicije, ker nismo imeli svoje države. Toda danes, ko državo imamo, pogosto ne vemo, kaj bi z njo počeli. Zato si s skupnimi močmi prizadevamo, da jo ohranimo tudi našim mladim rodovom, da jim bo lepša in bolj prijazna domovina, kot

Fotografije: Nik Rovar.

pa je danes. To je tudi zgodovinska sporočilnost generala Maistra in vseh, ki so v dolgoletnem boju za lastno državo svoja življenja podarili na oltarju domovine.«

Nato smo se odpravili še do spomenika generala Maistra pred poslopjem Ministrstva za obrambo, kjer sta minister za obrambo in delegacija ZDGM položila venec, in z avtobusom nadaljevali vožnjo v Žalec na tabor društev in osrednjo proslavo ob državnem prazniku generala Rudolfa Maistra. Lep praznični dan smo sklenili v večernih urah na povratku v Ljubljano ob petju domoljubnih pesmi, ki polnijo dušo in srce.

Državni praznik v Kamniku

Počastíli dan generala Rudolfa Maistra

Jelka Šertel

V organizaciji Občine Kamnik in Zveze društev »General Maister« je v Domu kulture Kamnik potekala svečana slovesnost. Zaslužnim posameznikom je bilo podeljeno **Priznanje Rudolfa Maistra** za zasluge pri ohranjanju spomina na generala Rudolfa Maistra.

23. novembra praznujemo državni praznik, posvečen rojaku, generalu, pesniku in rodoljubu, Rudolfu Maistru – Vojanovu.

Marjan Šarec, župan Kamnika, je uro pred slovesnostjo skupaj s predsedniki veteranskih organizacij položil dva venca. Najprej je položil venec v

preddverju občinske stavbe, nato še k spomeniku Rudolfa Maistra in se tako poklonil borcu za severno mejo.

Po zapeti državni himni Slovenskega okteta, je prisotne nagovoril župan Marjan Šarec. Povedal je, da bodo na predvečer praznika največjih rojakov, podeljena priznanja društev Rudolfa Maistra zaslužnim za razvoj Maistrove misli kot za razvoj domovine. S ponosom je spomnil na Rudolfa Maistra, ki nam je priboril ozemlje, ki bi bilo sicer nepredstavljivo v tujih rokah. "Slovenec takrat ni primanjkovalo narodove zavesti, zato je meja tam, kjer je danes", je povedal. Župan je izrazil pri-

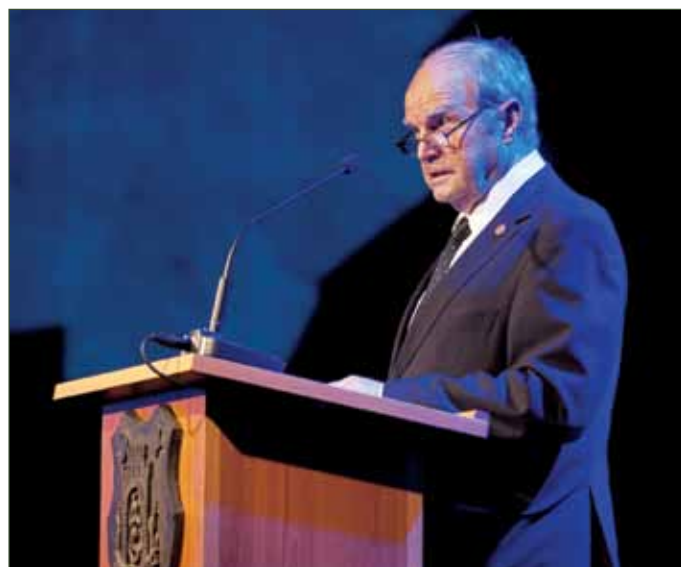
srčno dobrodošlico v Kamniku vsem z zaključno mislijo: "Nocoj ni levih, ni desnih, ni belih, ni rdečih. Nocoj smo vsi slovenski domoljubi, ki častimo našega junaka generala Rudolfa Maistra."

Slavnostni govornik, predsednik Zveze društev »General Maister« mag. Milan Lovrenčič, se je toplo zahvalil organizatorjem proslave ob dnevu generala Rudolfa Maistra ob že tradicionalni podelitvi Priznanj Rudolfa Maistra in povedal: »Letos praznujemo 21. obletnico slovenske samostojnosti, ko smo po mnogih stoletjih pridobili svojo nacionalno državo in pretrgali

Fotografije: Mitija Ličar.

spone podrejenosti. Da smo to dosegli, je bilo potrebno uporabiti lastnosti in dejanja Rudolfa Maistra. Kljub njegovi neprecenljivi sporočilnosti je bil v obeh odporih mnogokrat zastavljen. Danes imamo svojo samostojno državo Slovenijo. Ob tem se vse premalo zavedamo, koliko poguma in neustrašnosti, je bilo potrebno leta 1918, 1941 in 1991, da smo si jo zares izbojevali. Danes potrebujemo pogum, razum in odločno samozavest, da bomo to našo državo zavarovali in poskrbeli za to, da se razvija dalje.. Nikoli več naj ne bo trenutka, v katerem bi dokazovali, kaj je naša država, saj so nam jo izborili naši Maistrovi borci, partizani in borci za osamosvojitve Slovenije leta 1991. Na nas, na vas in na mladih je, da ohranimo kar smo izborili in da obvarujemo za prihodnost domovino, našo državo. Rrazvito, ustvarjalno, dostojno in verodostojno državo ohranjamo za naše potomce, po vzoru generala Rudolfa Maistra in

njegovih borcev. Uspeli smo, ker smo sledili vrednotam kot so odločnost, pogum in domoljubje. To vodila nam kažejo pot v prihodnost, enako pa naj ostanejo pomembna vodila tudi vam, članom društev »GENERAL MAISTER« in vam domačinom. Pretekli teden sem obiskal nagrajenca Maistrovega spominskega priznanja gospoda dr. Nikolaja Sadnikarja, ki živi in deluje v Kamniku že skoraj stoletje. Kot je skrbelo njegovega očeta- častnega občana Kamnika, skrbi tudi dr. Sadnikarja, kako ohranjati in negovati spomin na rojaka Rudolfa Maistra. Kaj bomo povedali o njem mladim rodovom? Hvaležen je vsem, ki se trudite za Maistrov muzej, za katerega je tudi sam doniral eksponate iz svoje muzejske zbirke. Tako kot on, se tudi sam zahvaljujem vsem, ki se trudite, da bi imeli v Kamniku Maistrovo spominsko sobo. Verjamem, da boste to delo dokončali. Mi vam bomo po svojih močeh pomagali. Dr. Nikolaja Sadnikarja zanima, kako

mladim podajati zgodovinska dejstva. Na posvetu pri predsedniku republike dr. Danilu Türku smo ugotovili, da nedopustno zamira slovenska domoljubna pesem. Skoraj povsem je izginila iz programov v vrtcih, šolah, v družini. Znani slovenski muzikolog Mitja Gobec nas je na posvetu opozoril, da v vsem času od osamosvojitve, ni bila napisana niti ena slovenska domoljubna pesem. Podatek je zaskrbljujoči, še posebno, ker je tudi pouk slovenskega jezika nekoliko zastavljen, čeprav je materin jezik temeljnega pomena za prenos medsebojnih sporočil, sporazumevanja in sodelovanja. Pouk materinščine mora potekati v povezavi z motivi domoljubja, s tem mislimo in čutimo predvsem navezanost na svoj domači kraj, svojo deželo in ljudi, navezanost na lepoto in bogastvo slovenske pokrajine, upoštevanje in spoštovanje pomembnih posameznikov in dogodkov, ki so omogočili ohranjanje slovenstva, spoštovanje in

ohranjanje materinega jezika in kulturne dediščine, samospoštovanje in spoštovanje sodržavljanov in odnos do naših izseljencev in do sosednjih narodov. Kamnik je s svojim bogatim kulturnim in družbenim delovanjem že od slovenskega prebujenja dokazal in pokazal, da neguje slovensko domoljubje, da je na to ponosen in da rad prizna dosežke svojih občanov in državljanov republike Slovenije. To dokazuje današnji dogodek, ki smo ga namenili podelitvi Maistrovih priznanj. Še enkrat hvala ter v čast generala Maistra in njegovim borcem, v čast in slavo naši ljubljeni domovini Sloveniji.«

Spominsko priznanje za zasluge pri ohranjanju spomina na generala Rudolfa Maistra, za leto 2012 so prejeli:

- Franc Svetelj za informiranje javnosti o delovanju društva na lokalni in državni ravni,
- Srednja upravno administrativna šola Ljubljana za uspešno in strokovno izvajanje učnega modula državljsanske in domovinske vzgoje v srednji šoli in
- Đuro Haramija za ustanovitev in uspešno vodenje Koroškega

domoljubnega društva Franjo Malgaj.

Zatem je nastopil Slovenski oktet pod umetniškim vodstvom Jožeta Vidica. Od začetka delovanja Slovenski oktet skrbi za gojenje in plemenitenje slovenski pesmi, in sicer tako ljudske kot umetne. Večer sta popestrila tudi recitatorja gledališke skupine Rudolfi pod vodstvom profesorice Marje Kodra.

Po slavnostnem delu je sledilo prijeto druženje s potomci Maistrovih borcev in ostalimi domoljubi.

Ob podelitvi Maistrovih priznanj v Kamniku, dne 22. 11. 2012

Spoštovani domoljubi,

te dni se spominjamo zmagovitega delovanja generala Maistra in njegovih borcev, ki so 23. novembra 1918 dokončno osvobodili in zakoličili meje slovenske Štajerske med takratno Jugoslavijo in novo nastalo Avstrijo.

V mnogih slovenskih krajih so prireditve, ki so ponovno pokazale, da dojemamo in veličino generala Rudolfa Maistra kot enega največjih sinov slovenske zemlje in slovenske matere. Maister je bil ena najpomembnejših vojaških osebnosti naše zgodovine, saj je prvi dvignil sabljo v obrambo slovenske zemlje in slovenskega življa. To mu je uspelo zato, ker je v sebi združeval žlahtnost, neustrašnost, odločnost in hrabrost, kar vse potrebuje domoljub in vojak, ko ve, kaj mora storiti za svoj narod, ker mu to narekuje glava in srce, kar mnogim ni dano. Naš general Maister je tako združeval narodno zavest in vojaške sposobnosti za pravilne odločitve v usodnih trenutkih slovenskega naroda, saj je vedel, da je prišel trenutek, ko je bilo potrebno postaviti meje naroda in države. Njegova genialnost in vojaška uspešnost sta povod, da njega in njegovo vojsko slavimo kot osvoboditelja Maribora in Štajerske. Njegova genialnost mu je zagotovila, da je prepričal svoje sonarodnjake, ki so se izmučeni vračali iz vojnih grozot Soške fronte, da postanejo osvoboditelji in gospodarji na svoji zemlji.

Po letu 1918 smo bili še dvakrat na eksistenčni preizkušnji. Usodno za nas je bilo obdobje 1941-1945 pa tudi leto 1991. Obdobje partizanskega odpora je zahte-

valo mnogo žrtev, povzročilo pa je tudi razkol slovenske družbe, katerega posledice še danes občutimo in ki je velikanska ovira v razvoju slovenskega naroda in države.

Letos praznujemo 21. obletnico slovenske samostojnosti; ko smo si po mnogih stoletjih pridobili svojo nacionalno državo in pretrgali spone podrejenosti. Da smo to dosegli, je bilo potrebno uporabiti lastnosti in dejanja Rudolfa Maistra. Kljub njegovi neprecenljivi sporočilnosti je bil v obeh odporih mnogokrat zapostavljen.

Danes pa imamo svojo samostojno državo Slovenijo. Ob tem pa se vse premalo zavedamo, koliko poguma in neustrašnosti je bilo potrebno leta 1918 kot 1941 in 1991, da smo si jo zares izbojevali. Danes potrebujemo pogum, razum in odločno samozavest, da bomo to našo državo zavarovali in poskrbeli za to, da se razvija dalje, da ne bomo nenehno tarnali in jokali, da nam je hudo, da se izgubljam in da je kriza. Nikoli več v prihodnosti naj ne bo krize, v kateri bi morali dokazovati, kaj je naša država, saj so nam to izbrili naši Maistrovi borci, partizani in borci za osamosvojitve Slovenije leta 1991.

Na nas, na vas in na mladih ljudeh je, da ohranimo, kar so ti naši narodnjaki izborili in da obvarujemo za prihodnost to našo domovino, to našo državo in da jo razvito, ustvarjalno, dostojno in verodostojno ohranjamo za naše potomce, po vzoru generala Rudolfa Maistra in njegovih borcev. Uspeli bomo, če bomo sledili vrednotam, kot so odločnost, pogum in domoljubje. To so naša vodila in naj nam ostanejo pokazatelj naše poti v prihodnost, naj ostanejo pomembna vodila tudi vam, članom društev »GENE-

RAL MAISTER« in vam domačinom.

V zgodovinskem spominu nam bo ostala zmaga prve slovenske vojske in prvega slovenskega generala Rudolfa Maistra. Pregnal je tujo vojsko iz Maribora in slovenske Štajerske. Z vojaško zasedbo tega dela slovenske zemlje, ki jo je zakoličil že škof Slomšek, med novonastalima državama Avstrijo in Kraljevino Jugoslavijo, katere del je bila tudi Slovenija je bil zavarovan ta del državne meje. Toda po sklepu mirovne konference se je odvijal na Koroškem plebiscit s katerim smo izgubili skoraj celotno Koroško, ki je bila v zgodovini Slovenskega naroda naša zibelka. Zaman so bile žrtve Maistrove in Malgajeve vojske na Koroškem, zamujen je bil pravi čas v katerem bi si pridobili tudi vojaško pravico zasedbe Koroške. To napako gre pripisati predvsem narodnemu svetu v Ljubljani, ki je oviral delovanje Maistrove vojske na Koroškem.

General Maister je budno spremljal stanje in razvoj dogodkov v Prekmurju, imel je svoje vojake v Radgoni, ki so odbijali napade avstrijske vojske. Imel je tudi svoje sodelavce v Ljutomeru in v vsej Prlekiji. V Prekmurju pa je bila organizirana in natančno koordinirana Prekmurska legija, ki je štela 400 vojakov in se pripravljala na napad v Ljutomeru. Toda mirovna konferenca v Parizu je odločila, da se Prekmurje priključi k Jugoslaviji, k čemer so znatno prispevali Maistrovi vojaški eksperti dr. Slavič, dr. Kovačič in dr. Žorga, zato vojaška zasedba ni bila potrebna.

Člani društev generala Maistra in Franja Malgaja smo se odločili, da vsako leto proslavimo dan generala Rudolfa Maistra, ki je sicer proglašen kot državni praznik, vendar se je država odločila, da organizira proslavo le vsako četrto leto. Zgledovati se moramo po cerkvi, ki še ni izpustila nobenega cerkvenega praznika, zato proslavljamo Maistrov dan vsako leto tudi mi. Letos bo to v Žalcu skupaj z občino Žalec, lani je bila v Slovenski Bistrici in leto pred tem v Mariboru. Prihodnje leto pa bi lahko bila tudi v Kamniku. Letošnje slovesnosti so se začele z odkritjem spomenika generalu Maistru na Ptuju, od koder izvira njegova družina. Proslave bodo tudi v večjih krajih v Sloveniji, zaključna slovesnost pa bo jutri 23. novembra v Žalcu, kjer bo slavnostni govornik dr. Danilo Türk ob direktnem radijskem in televizijskem prenosu. Danes pa praznujemo v Kamniku, v roj-

stnem kraju generala Maistra. Današnji praznični dan bomo koristili tudi za to, da se zahvalimo našima najbolj zaslužnima članoma gospodu Haramiji in gospodu Svetelu ter Srednji upravno administrativni šoli, ki so s svojim dolgoletnim delovanjem dokazali, da sprejemajo zgled Generala Maistra zaradi česar so še posebej delovali v utrjevanju domoljubja. Zato jim občina Kamnik in Zveza društev general Maistra z velikim veseljem podelujeta Maistrovo priznanje.

Pretekli teden sem obiskal nagrajenca Maistrovega spominskega priznanja gospoda dr. Nikolaja Sadnikarja, ki živi in deluje v Kamniku že skoraj stoletje. Tako kot njegovega očeta-častnega meščana Kamnika, tudi gospoda Sadnikarja skrbi, kako bomo ohranili in negovali spomin na rojaka Rudolfa Maistra in kaj bomo povedali o njem mladim rodovom. Hvaležen je vsem, ki se trudite za Maistrov muzej, za katerega je tudi sam dal eksponate iz svoje

muzejske zbirke. Tako kot on se tudi jaz zahvaljujem vsem, ki se trudite, da bi imeli v Kamniku Maistrovo spominsko sobo in verjamem, da boste to delo tudi dokončali. Mi vam bomo po svojih močeh pri tem pomagali.

Tako kot Nikolaja Sadnikarja skrbi kako bomo podajali zgodovinska dejstva mladim rodovom smo na posvetu pri predsedniku republike dr. Danilu Türku z zaskrbljenostjo ugotavljali, da vedno bolj zamira slovenska domoljubna pesem, skoraj povsem je izginila v vrtcih, šolah in v družini. Poznani muzikolog Mitja Gobec nas je na omenjenem posvetu opozoril, da v vsem času od naše osamosvojitve ni bila napisana niti ena slovenska domoljubna pesem. To nas lahko močno zaskrbljuje, še posebej ker je tudi pouk materinščine nekoliko zapostavljen, čeprav je materin jezik temeljnega pome-

na za prenos medsebojnih sporočil, sporazumevanja in sodelovanja. Pouk materinščine mora potekati v povezavi z motivi domoljubja, s čimer mislimo in čutimo predvsem naslednje:

- navezanost na svoj domači kraj, svojo deželo in ljudi,
- navezanost na lepoto in bogastvo slovenske pokrajine,
- upoštevanje in spoštovanje pomembnih posameznikov in dogodkov, ki so omogočili ohranjanje slovenstva,
- spoštovanje in ohranjanje materinega jezika in kulturne dediščine,
- samospoštovanje in spoštovanje sodržavljanov,
- odnos do naših izseljencev in do sosednjih narodov itd.

Predolgo bi trajalo, če bi utemeljeval pomen posameznih področji, čustvene navezanosti na domovino. Nekateri menijo, da je domovina tam, kjer je dobro. Po starem latinskem reku *Ubi bene ibi Patria*. Toda ali je res temu tako? Ali na domači kraj, na deželo, na ljudi, ki so te voljni vedno sprejeti ni navezanosti,

ni čustva? Te dni nas je narava ponovno opozorila, da je vsemogočna in se moramo ravnati po njenih pravilih. Le nekajdnevno deževje je povzročilo, da so v Posočju in Podravju ostale mnoge družine brez domov. Domoljubje nam veleva, da jim priskočimo na pomoč, da si zopet uredijo minimalne pogoje za življenje. S sistemskimi rešitvami pa moramo delovati, da bomo v čim večjem sožitju z naravo. Akcija medsebojne pomoči je pokazala, da smo domoljubni, saj smo zbrali veliko denarja in blaga, ki bodo olajšale težave prizadetih. Torej v tem pogledu domoljubje je. Bolj pa sem zaskrbljen nad ugotovitvijo gospoda Mitje Gobca, pa tudi ko hodim po raznih prireditvah kje se izvaja državna himna. Če je himna poklon domovini in njenim simbolom, potem bi morali himno zapeti vsi prisotni. Pri nas pa se dogaja - posebno izpostavljam proslave v Državnem zboru, kjer himno zapoje pop pevka ali pevec v solo izvedbi, ostali pa nemo stojimo, da se himna odpoje. Naše mnenje je, da je treba himno zapeti družno, v spremljavi z instrumentalno glasbo, ali pa tudi brez nje, nikakor pa ne v solo izvedbi. Negujmo to na-

vado Slovencev, saj smo širom po svetu poznani, kot narod, ki rad poje v zboru. Izkoristimo priložnost, vsako priložnost, da izkažemo čast in spoštovanje svoji domovini, kar seveda velja tudi za izobešanje državnih zastav, ki jih pogrešamo na pročeljih zasebnih hiš.

Spoštovani domoljubi, občani Kamnika, spoštovani gospod župan, zahvaljujem se vam za organizacijo proslave dneva generala Rudolfa Maistra ter zdaj že tradicionalno podelitev Maistrovih priznanj. Kamnik je s svojim bogatim kulturnim in družbenim delovanjem že od slovenskega prebujenja dokazal in pokazal, da neguje slovensko domoljubje, da je na to ponosen in da rad prizna dosežke svojih občanov in državljanov republike Slovenije. To dokazuje današnji dogodek, ki smo ga namenili podelitvi Maistrovih priznanj.

Še enkrat hvala, ter v čast Generala Maistra in njegovim borcem, v čast in slavo naši ljubljeni domovini Sloveniji.

Mag. Milan Lovrenčič

www.zvezadgm.net

Ko izgovorimo Maistrovo ime, priključemo v spomin vrednote, kot so domoljubje, tovarištvo in kultura

Slavnostni govor predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka na državni slovesnosti ob dnevu Rudolfa Maistra

Žalec, 23. november 2012

»Maribor razglašam za posest Države Slovencev, Hrvatov in Srbov in prevzemam v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in vso Spodnjo Štajersko!« Te znamenite in odločne besede generala Rudolfa Maistra odzvanjajo tudi danes, ko se vsi v Sloveniji spominjamo prispevka Maistra in njegovih borcev. Njihova jasna vizija, srčnost, borbenost in ljubezen do domovine so nam ubranili severno mejo in zagotovili podlago naši kasnejši državnosti. Za ta prispevek bomo Maistru in njegovim borcem večno hvaležni.

Zbrali smo se v Žalcu, v mestu ponosne zgodovinske dediščine, bogate kulture in zavednih, domoljubnih ljudi. Tu sta bila v času začetka taborškega gibanja organizirana drugi slovenski tabor in čitalnica, ki je predstavljala, tako kot ostale čitalnice v takratnem slovenskem prostoru, središče kulturnega in političnega delovanja. Tu so tudi spominska soba slovenskega skladatelja Rista Savina, likovni in razstavni salon, hmeljarski muzej in gasilski muzej. V starem delu mesta nas na drugo svetovno vojno in njene žrtve, padle v boju za svobodo, spominja mogočen spomenik narodnoosvobodilnemu boju slovenskega naroda.

Zato je prav, da smo za kraj današnje slovesnosti v počastitev generala Rudolfa Maistra - Vojanova izbrali Žalec. Ko izgovorimo Maistrovo ime, priključemo v spomin vrednote, kot so domoljubje, tovarištvo in kultura. General Maister ni bil samo vojak in bojevnik, bil je tudi pesnik in pisec, ukvarjal se je s slikarstvom in bil tudi strasten bibliofil, saj je z veliko vne-
mo in predvsem z ljubeznijo zbiral slovenske knjige. Njegova knjižna zbirka je danes v ponos mariborski

univerzitetni knjižnici in je del naše kulturne zakladnice.

Rudolf Maister je s svojim življenjem in delom pokazal, kako se vojaški poklic povezuje s kulturo in domovinsko zavestjo. Bil je prvi slovenski general prve slovenske narodne vojske. Njegov vzor je tudi danes pomemben, ne le za ljudi vojaškega poklica, ampak za vse nas. Današnja spominska slovesnost je zato priložnost, da obudimo spomin na velikega slovenskega junaka in vizionarja, na človeka in generala, ki je bojeval pomembne vojaške in politične bitke. In ni se moral spopasti le s sovražnikom, ampak tudi s tistimi, ki bi mu morali trdno stati ob strani in mu pomagati.

Izročilo njegovega življenjskega dela moramo razumeti tudi danes in prav je, da se vprašamo, kaj so naše današnje dolžnosti, če želimo biti vredni njegovega spomina.

Slovenski narod je zelo dolgo obdobje svoje zgodovine živel v državah skupaj z drugimi narodi, brez lastne suverenosti. V Habsburški monarhiji

je bil slovenski narod eden podložnih kmečkih narodov, ki so šele v 19. stoletju postali resnično kulturno osveščeni, torej kulturni narod. Slovenci smo bili v Habsburški monarhiji bolj narodna manjšina kot narod, še zlasti, ker nismo živeli v eni sami upravnih enotah. Vendar se je že takrat bil boj za enakopravnost slovensčine v Habsburški monarhiji oz. kasneje Avstro-Ogrski.

Naše spreminjanje iz kulturnega v politični narod je potekalo skozi celotno 20. stoletje. Vloga generala Maistra v tem spreminjanju je bila kritičnega pomena. Zagotovitev ozemeljske celovitosti na štajerskem delu severne meje je bila med temelji za sam obstoj in za ves nadaljnji razvoj slovenskega naroda kot političnega naroda.

Vodenje takratne slovenske narodne vojske ob razpadu Avstro-ogrške monarhije v bojih za severno mejo je bilo Maistrovo največje dejanje. Zato, da imamo danes slovenski Maribor, slovensko Štajersko in slovensko Prekmurje, gre zahva-

Fotografije: Tone Tavčar

Nagrajene pesmi iz natečaja Lepa si, Slovenija, ki ga je organiziralo NDDGM Unec.

LEPA SI, SLOVENIJA

V Srednji Evropi
je majhna dežela,
z velikim bogastvom
in dobrim srcem.

V naši lepi Sloveniji
so skriti zakladi,
kot jih ni
na svetu nikjer:
visoke gore,
modro morje,
zeleni gozdovi
in dobri ljudje.

*Gašper Škrbec, 5. a
OŠ heroja Janeza Hribarja
Stari trg pri Ložu
Mentorica: Andreja Jelinčič*

LEPA SI; SLOVENIJA!

Slovenija, vesela bodi,
da vsak, ki rad po svetu hodi
in za trenutek se ustavi
ob morju ali reki Savi,
lepote tvoje občuduje
in o njih pripoveduje.

Lepo je gorovje,
toplo tvoje morje,
reke bistre, čiste,
vabijo turiste.

In mi, ki tu živimo,
s ponosom govorimo,
da v majhni tej državici
lepota kar mrgoli.

*Zala Jelinčič, 6. razred
OŠ »Jožeta Krajca« Rakek
Mentorica: Irena Pavlič*

la prav generalu Rudolfu Maistru in njegovim borcem.

Naš kasnejši razvoj pa je zahteval nove junaške odločitve – v času narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda proti fašizmu in nacizmu. Na ta del slovenske zgodovine moramo biti še posebej ponosni. S tem bojem smo v največji možni meri zakročili slovensko narodno ozemlje. S tem bojem se je naš narod uvrstil med tiste narode, ki so pomagali ustvariti današnji svetovni red. NOB je zagotovil, da se Slovenci lahko štejejo med ustanovitelje Organizacije združenih narodov, ki je še danes osrednje mesto ureditve sveta.

Konec 20. stoletja je bil slovenski narod ponovno pred veliko preizkušnjo, ki je bila tudi priložnost za dokaz, da smo vredni samoodločbe in lastne države. To priložnost smo z odločnostjo ob osamosvojitvi leta 1991 tudi v polnem obsegu in v celoti izkoristili. In tudi danes, ob tej priložnosti, želim posebej poudariti našo veliko hvaležnost vsem pripadnikom TO in milice ter vsem, ki so z orožjem v roki in tudi na druge načine zagotovili neodvisnost Slovenije in našo osamosvojitve. Suverenost in državnost smo si priborili z orožjem in se konstituirali kot politični narod z lastno državo.

Naša suverenost je neizpodbiten dokaz, da smo politični narod. Vprašanje pa je, ali smo po dveh des-

tletjih zares pripravljeni na vse izzive in vse odgovornosti, ki gredo s tem. Vprašanje je tudi, ali vselej izkazujemo zadostno zrelost. To so resna vprašanja, ki terjajo poglobljene in resne odgovore.

Slovenija se mora v Evropi in svetu obnašati samozavestno, kar pomeni, da mora nastopati kompetentno. Biti moramo načelni, dosledni in seveda pošteni – do drugih in do sebe. In biti moramo aktivni. Nobenih lekcij o evropskih standardih obnašanja nam ni treba sprejemati in nobenih groženj se nam ni treba bati. Hkrati pa moramo, tako kot vsaka druga članica Evropske unije, pazljivo in, če je potrebno, energično skrbeti za naše nacionalne interese. To velja za vsa področja politike, od kmetijskih subvencij do fiskalne in zunanje politike. Le tako bomo imeli spoštovanje drugih in le tako bomo zaupali vase in imeli samospoštovanje. To samospoštovanje in ugled moramo v polni meri izraziti v vseh naših dejanjih in v vseh naših odnosih z Evropo in svetom, tudi v naporih za premagovanje krize in v snovanju naših lastnih ukrepov za njeno premagovanje. Na ta način bomo najbolje izpolnili svojo domoljubno nalogo, ki nam jo daje današnji čas. Slovenija mora ostati demokratična, socialna in pravna država. Z obrambo teh ustavnih vrednot zagotavljamo našo državnost danes in za prihodnost.

DOBRODOŠLI V SLOVENIJI

Pridite v Slovenijo,
majhno kot vasico
in poskusite
odlično orehovo potico.

Tu so lipicanci,
sami beli vranči.
Nudimo vam krofe,
v Idriji tudi žinkrofe.

Naša Planica, snežna kraljica,
je prava lepota.
V Planici skakalci letijo,
iz smuči si krila naredijo.

Da ne pozabimo na Triglav,
na njem je Tilen bil Šviglov.
Vse, ki prvič gor prisopihajo,
s štrikom po zadnji plati udrihajo.

Notranjci največje presihajoče jezero imamo
In nikomur ga ne damo.

Primož Jernejčič in Tilen Švigelj, 5. b
Podružnična šola Rudolfa Maistra Unec
Mentorica: Emiljana Baraga

LEPA SI, SLOVENIJA!

Lepa si, Slovenija!
Od gora tja do morja
lepote tvoje vabijo,
jih pesniki opevajo.
Vsi, ki tukaj smo doma,
ponosni smo,
da naša si, Slovenija.

Ponosni smo na gore, reke,
ponosni, da v gozdu še vedno rastejo smreke,
ponosni smo nba travnike zelene
in na kozolce, ki krasijo njive pokošene.

Narava lepa ti je dana,
naj ostane še naprej obvarovana.
Mi pa ohranimo tvoje sadove
za vse prihodnje rodove.

Eva Jelinčič, 7. razred
OŠ »Jožeta Krajca« Rakek
Mentorica: Irena Pavlič

Spoštovani,

izročilo generala Maistra je živo in aktualno ter vredno posnemanja vseh nas tudi še danes. Vendar se zavedajmo, da bomo pri tem uspešni samo, če bomo zagotovili socialno povezanost naše družbe, optimizem in našo domovinsko zavest. Tako general Maister in njegovi soborci, kot tudi kasneje borci NOB ter udeleženci osamosvojitvene vojne leta 1991 se niso uprli z orožjem zaradi preračunljivosti ali zaradi osebnih koristi, pač pa zaradi ljubezni do domovine. Takšna dejanja in takšne odločitve so vredne globokega spoštovanja in nič ne more zmanjšati njihove vrednosti.

Vprašati pa se moramo, kakšne odločitve sprejemamo danes in ali so te težke odločitve prave za našo prihodnost? Ali je varčevalna ihta, s katero se lotevamo reševanja krize, pravična? Je poštena? Je pošteno, da za nekaj, kar so povzročile finančne, gospodar-

ske in politične elite, plačujejo najbolj ranljive skupine prebivalstva, celo otroci? Sprenevedanje glede odgovornosti posameznikov, ki niso bili odločni pri iskanju rešitev in tudi tistih, ki so dobre rešitve zavračali zaradi lastnih in strankarskih interesov, očitno nima meja. Takšno početje se nadaljuje in

očitno je samozaverovanost tistih, ki to počno, tako močna, da si lahko privoščijo vse, česar se domislijo, ne glede na posledice. Posledice so pa že danes hude in nekoliko jih blaži socialni čut tistih, ki še lahko pomagajo, čeprav tudi sami živijo skromno. Zato moramo danes odločno nasprotova-

LEPA SI, SLOVENIJA!

Neke noči so zvezde na nebu imele razpravo.

»Katera dežela pod nemi najlepša je?«

Pa oglasi se Severnica:

»To bo Afrika gotovo!«

Oporeka ji Danica:

»Sahara pusta vse odbija, malo nižje v pragozdu pa kraljestvo zveri je«

Potlej tretja pametuje, najbolj drobna izmed vseh. Njej so vseč pingvinčki mali, severni in južni pol.

Pa spet prav ni, to se ve, mraz in sneg sta tam doma, neprijazen led povsod, kamor seže ti oko.

Prečešjejo nam zvezde že skoraj vse države, potlej pride na obisk boter Mesec, okrogel stric.

Vprašajo ga zvezde jasne, kaj meni o državah on, saj vsako noč nad njimi plava. Katera zanj najlepša je?

Pa jim takoj odgovori:

»To je majcena dežela med gorami in morjem, vsa zelena in cvetoča – Slovenija je nje ime.«

Zvezde niso je poznale, želele izvedeti so več, sitno so izpraševale:

»Boter Mesec, daj povej...«

»Ljudje v Sloveniji so dobri, drug drugemu roko dado, pomagajo si, ko je sila, potlej pa vsi zaplešejo.

Državica je mlada in svet zanjo še ne ve, a iz leta v leto bolj je znana, v njej turizem širi se.

Alpe, Bled in Bohinj že razkrivajo sijaj, lesk prodre v kraške jame in čez panonske nam nižave, vse do Kolpe in dolenskih gričev, kjer so trte polne, njih vince ozdravi tudi bolne.

O, sestrice, verjemite mi: SLOVENIJI NA ŠIRNEM SVETU PARA NI!«

Veronika Godeša, 7. razred
OŠ »Jožeta Krajca« Rakek
Mentorica: Irena Pavlič

ti vsemu sprenevedanju, vsem grožnjam in vsem dejanjem, ki pomenijo razgradnjo naše demokracije ter naše socialne in pravne države.

Danes pa se moramo posvetiti tudi skrbi za slovenski jezik, problemu odhajanja mladih, izobraženih ljudi v tujino, skrbi za okolje ter proble-

mom nesmotrne pozidave prostora ter zanemarjanja vodotokov. Posledice slednjega ste občutili tudi v tem delu Slovenije.

Vsi domoljubi razumemo, kaj pomeni domoljubje in kakšna čustva vzbudi v naših srcih. Zavedamo se pomena medsebojnega spoštovanja,

sobivanja in sožitja z vsemi, ki nas obkrožajo. Zato zasluži delo vseh veteranskih in domoljubnih organizacij, ki vlagajo veliko dela in truda v ohranjanje vseh pozitivnih vrednot, naše iskreno spoštovanje. Hvala vsem!

Spoštovani državljanke in državljani, v usodnem trenutku za prihodnost Slovencev je imel general Rudolf Maister jasno vizijo. Tudi danes Slovenija potrebuje vizijo in predvsem jasne odgovore, s katerimi bomo uspešno premagali izzive sedanjosti in prihodnosti, ohranili demokracijo ter zavarovali našo socialno in pravno državo. Vsem skupaj želim, da bi nas spomin na generala Maistra spodbudil pri teh prizadevanjih in da bi iz njega črpali samozavest, ki jo tako močno potrebujemo v današnjem času.

Naj živi spomin na generala Rudolfa Maistra!

Naj živi Slovenija!

Pozdravni nagovor na proslavi državnega praznika v Žalcu, 23. 11. 2012

Spoštovani domoljubi, spoštovani gospod predsednik republike dr. Danilo Turk, gospod župan občine Žalec, sorodniki generala Maistra.

Tu smo se danes zbrali domoljubi, da bi počastili zelo pomemben zgodovinski dogodek, ki je odločilno prispeval k temu, da imamo celovito ozemlje Štajerske. Saj brez nje ne bi bili ozemeljsko celoviti, zato tudi današnje države Slovenije ne bi bilo. Se tega zavedamo? Smo se dovolj spoštljivo oddolžili temu tako pomembnemu datumu in samemu dogodku, smo dovolj hvaležni našim rojakom, ki so odločilno prispevali k tem dejanjem. Če bi o tem hoteli dobiti oceno, kako so se na ta dogodek odzvali tiskani mediji, temu ne bi mogli odgovoriti pritrdilno. Kakor sem danes spremljal medije sta samo radio in televizija nacionalne hiše čestitali dnevu generala Maistra, vsi ostali mediji pa o tako pomembni temi. Občina Žalec in tukaj delujoče društvo generala Maistra ter ZDGM smo organizatorji proslave dneva generala Maistra in njegovih borcev, ki je sicer državni praznik, vendar ga država ne praznuje, kar velja tudi za priključitev Primorske in Prekmurja, Tigrovcev pa tudi Primoža Trubarja in drugih. Poduk teh dogodkov in ljudi, ki so v njih delovali bi nam danes zelo koristil, saj bi morala biti zgodovina naša učiteljica in vodnica, kar pa žal ni.

Junak današnjega dne je general Rudolf M s svojo vojsko, ki je v noči iz 22. na 23. november 1918 pregnal avstrijsko vojsko iz Maribora in iz Štajerske in tako z besedami in vojaško akcijo povedal in pokazal tujcu, da je to naša-slovenska zemlja in da hočemo biti na njej gospodarji in se otresti tisočletne podložnosti. Neverjetna je predvidljivost, odločnost in hrabrost tega junaka, sina slovenske matere in slovenske zemlje. Znal je oceniti zgodovinski trenutek, mobilizirati slovenske fante, ki so

se izmučeni vračali iz Soške fronte, izvedel akcijo izгона Avstrijske vojske in s tem zakoličil narodnostno in državno mejo in mejo takratne Jugoslavije katere del smo bili tudi mi.

Člani društva cenimo Maistrov dar domovini zato ga tudi v teh dneh proslavljamo na Ptuj, kjer smo mu odkrili tudi spomenik, v Kamniku kjer smo podelili Maistrova priznanja, v Mariboru, Ljutomeru, skratka povsod kjer delujejo naša društva, ki jih je že dvajset. Naša želja je, da bi se to domoljubno dejanje še povečalo in da bi imeli društva ter proslave v vseh krajih, kjer domoljubi želijo pokazati z dejanji spoštovanje in ljubezen do svoje domovine. Spoštljiv in domoljuben odnos pa pokažemo tudi s tem, če družno zapojemo državno himno in izobesimo na naših hišah državno zastavo. Kot žaljivo jemljem izvajanje državne himne v solo izvedbi. Ob tem pa udeleženci nemo stojimo ne da bi tudi sami s petjem počastili svojo domovino in njene simbole. Mučno je to poslu-

šati na športnih prireditvah, šolskih proslavah, v državnem zboru. Vabim vas, da opustimo to grdo navado, ki smo jo povzeli iz tujih logov in družno zapojemo vsi, otroci v šolah, vojaki, športni navdušenci pa tudi poslanci v državnem zboru.

Zahvaljujem se predsedniku republike dr. Danilu Turku, da skupaj z nami proslavlja ta tako pomemben dan za slovenski narod in državo, hvala občini Žalec, ki je v zgodovini in sedanosti pokazala visoko domoljubno naravnost, hvala našemu spodnjesavinjskemu društvu generala Maistra in predsedniku Lojzetu Posedelu za vzorno organizacijo tabora in proslave, hvala regionalni nacionalni RTV Maribor, ki nas vedno predvaja. Hvala vsem obiskovalcem in vsem, ki spoštujete sporočilnost generala Maistra in njegovih borcev.

Čestitam vam ob dnevu generala Rudolfa Maistra in njegovih borcev v čast domovine Slovenije.

V spomin neutrudnemu borcu za ohranjanje Maistrovega izročila...

Franc Svetelj

V 97. letu starosti je 30. novembra 2012 v svojem rojstnem Kamniku preminul dr. Nikolaj Sadnikar, dr. medicine, častni občan občine Kamnik in Zveze društev generala Maistra.

Rojen je bil 19. aprila 1916 v Kamniku v družini Josipa Nikolaja Sadnikarja, veterinarja, muzealca in mecena. Že v rani mladosti se je navdušil nad preteklostjo in kulturno dediščino Kamnika. Še posebej pa se je temu posvetil po letu 1980, ko se je po bitki za življenje borcev v NOB kot partizanski kirurg na Hrvaškem in večletni specialist rentgenolog v ljubljanski vojni bolnici, upokojil kot vojaški zdravnik in se spet vrnil v Kamnik. Posebno skrb je namenil Sadnikarjevemu muzeju – znameniti zbirki starih predmetov,

ki ga je leta 1893 kot prvo kamniško kulturno ustanovo ustanovil njegov oče. Ta znameniti muzej, nedaleč stran od njegove rojstne hiše, je leta 1908 obiskal tudi Rudolf Maister, takrat še nadporočnik garnizona Ljubljana.

V okviru svojega delovanja v kamniškem turističnem društvu je dr. Sadnikar posebno pozornost namenil ohranjanju spomina na zaslužne Kamničane. Bil je pobudnik in organizator pri postavitvi spominskih obeležij mnogim rojakom, med njimi slikarju Ivanu Vavpotiču, igralki Mariji Veri, slikarju Fortunatu Bergantu, zdravniku Juriju Starovasniku in umetnostnemu zgodovinarju dr. Francetu Steletu. Preko 20 let je zelo aktivno sodeloval pri organizaciji največje kamniške kulturno turi-

stične prireditve, dni narodnih noš.

Družina dr. Nikolaja Sadnikarja je bila vseskozi tesno povezana tudi z zgodovino kamniškega rojaka pesnika in generala Rudolfa Maistra. Oče Nikolaj je ob Maistrovi 50-letnici, leta 1924, dal pobudo za ustanovitev najvišjega priznanja mesta Kamnika zaslužnim meščanom. Na njegovo pobudo je listino o podelitvi naziva častni meščan Rudolfu Maistru kot prvemu Kamničanu oblikoval slikar Maksim Gaspari.

Dr. Sadnikar je s svojim očetom sodeloval tudi pri oblikovanju in postavitvi spominske plošče na Maistrovi rojstni hiši, ki so jo odkrili 4. septembra 1938. Leta 1941 pa je prav tako poskrbel zato, da so to spominsko ploščo odstranili in jo pred nemškim uničenjem skrili v Sadnikarjevi hiši.

Dr. Sadnikar, ki mu je občina Kamnik leta 2003 podelila najvišje priznanje, naziv častnega občana, je bil vnet zbiralec gradiva o Maistrovem življenju in delu in je rad svoja spoznanja prenašal na mlajši rod. Zato se je že ob ustanovitvi Društva general Maister Kamnik leta 2005 pridružil ustanovnim članom. Kot častni član DGM Kamnik in ZDGM je vrsto let aktivno sodeloval pri predstavitvi vloge Rudolfa Maistra in njegovih borcev za severno mejo na različnih kvizih in predavanjih v Šolskem centru Rudolfa Maistra in na drugih šolah.

Ob počastitvi prvega državnega praznika Rudolfa Maistra sta mu Zveza društev generala Maistra in Mestna občina Maribor 23. novembra 2005 podelili spominsko priznanje Rudolfa Maistra.

Dr. Sadnikar z županom Marjanom Šarcem, predsednikom DGM Kamnik Ivanom Sekavčnikom in direktorico kamniškega muzeja mag. Zoro Torkar junija letos ob podpisu pogodbe o donaciji predmetov za Maistrovo spominsko sobo.

Dr. Sadnikar se je do zadnjega zelo zavzemal za čimprejšnjo ureditev Maistrove spominske sobe v njegovi rojstni hiši na Šutni.

Poleg zbirke okrog 300 starih knjig od 16. do 20. stoletja, ki jih je dr. Niko Sadnikar letos podaril kamniški matični knjižnici, je kot zavzet zbiralec gradiva iz Maistrovih časov za spominsko sobo v Maistrovi rojstni hiši junija letos poklonil tudi nekaj muzejskih eksponatov iz bogate Sadnikarjeve zbirke. Med njimi sta izvirna diploma oziroma listina s čestitko občine Kamnik ob Maistrovi 60 - letnici iz leta 1934, ki jo je podpisal takratni župan Fran Kratnar z vsemi mestnimi očeti in omara iz druge polovice 19. stoletja.

Dr. Sadnikar je ob tej priložnosti dal tudi nekaj predlogov, kaj naj bi še vključili v opremo Maistrove spominske sobe. Med drugim je predlagal, naj bi v njej našla mesto slika rodbine Maister iz leta 1875, slike zaslužnih Kamničanov, ki so posebej cenili svojega rojaka Maistra, med njimi so po Sadnikarjevem mnenju dr. Rihard Karba, lekarnar in župan v letih 1921 do 1925, Nande Novak, župan v letih 1936 do 1941, major Stane Peček – Maistrov borec, upravnik smodnišnice in pobudnik postavitve Maistrovega spomenika v Kamniku leta 1970, mozaična upodobitev Rudolfa Maistra in še nekaj podobnih predlogov.

Kljub visoki starosti se je dr. Nikolaj Sadnikar do zadnjega rad udeleževal raznih kulturnih in jubilejnih prireditev, kot so tabori članov DGM in proslave ob dnevu Rudolfa Maistra v Mariboru, na Ravnah na Koroškem, Radgoni in drugih krajih. S svojo preprosto in živahno besedo je med udeleženci vedno znal vzbuditi zanimanje za našo zgodovino in za kraje, ki smo jih obiskali.

Zadnjič smo ga še srečali na letošnjem novembrskem jubilejnem koncertu ob 130-letnici prvega slovenskega pevskega društva Lira, žal pa se srečanja in proslave ob Dnevu Rudolfa Maistra v Žalcu 22. novem-

Besede slovesa predsednika ZDGM mag. Milana Lovrenčiča na kamniških Žalah

bra, čeprav je želel, zaradi oslabelosti ni mogel več udeležiti. Je pa kot zaveden Slovenec in državljan, ki je vedno spoštoval domoljubne vrednote, še zadnjič izpolnil državljansko pravico in dolžnost na letošnjih volitvah za predsednika republike.

Dr. Nikolaj Sadnikar bo članom društva general Maister Kamnik in vsem Kamničanom ostal v spominu kot neumoren in vztrajen borec za

ohranjanje sporočila našega rojaka Rudolfa Maistra in pestre zgodovine starega Kamnika.

Od pokojnika sta se ob številni udeležbi Kamničanov, prijateljev in znancev

6. decembra 2012 na kamniških Žalah poslovila tudi kamniški župan Marjan Šarec in v imenu Zveze društev general Maister predsednik mag. Milan Lovrenčič.

Tabor Zveze društev general Maister

RF, Jelka Šertel, GBŠ

VEKO MUZEJU hmeljarstva in pivovarstva Slovenije v Žalcu je bil dne 23. novembra 2012 letošnji slavnostni dogodek, TABOR Zveze društev general Maister. Tabora se je udeležilo okoli 200 članov, vodstev društev General Rudolf Maister in Franjo Malgaj ter vodstvo Zveze društev general Maister Ljubljana.

V lepo urejenem prostoru muzeja, namenjenem proslavam se je TA-

BOR pričel s himno »SLOVENEK SEM«.

Predsednik Zveze društev general Maister, mag. Milan Lovrenčič je pozdravil vse navzoče. Povedal je, da je bila dan prej, torej 22. novembra 2012 državna proslava in slovesnost v Kamniku, kjer so bila na predlog društev podeljena spominska priznanja, Francu Svetelju, SUAS Ljubljana in Đuru Haramiji. Dne 17. novembra 2012 pa je po-

tekala otvoritev spomenika generala Rudolfa Maistra na Ptuju. Pred prihodom v Žalec so člani Društva general Maister Ljubljana položili vence pred spomenikom Generala Rudolfa Maistra na Trgu OF v Ljubljani in pred zgradbo MORS v Ljubljani.

Po uvodnih besedah mag. Milana Lavrenčiča je v imenu organizatorja spregovoril predsednik Društva general Maister Žal, Lojze Posedel,

General Maister v našem parlamentu!

Jelka Šertel

Zivimo vse bolj v neprijaznih in nepredvidljivih časih.

Posamezniki v ZDA streljajo cele razrede otrok. V Evropi se bankirji potijo v rdečih številkah. Davčne oaze so še vedno raj na zemlji.

V Sloveniji nezaposlenost narašča, stečaji se vrstijo, sindikati napenjajo mišice. Vlada predsednika Janše ne sliši priporočil ne z ene ne z druge strani. Policija oborožena do zob, v neprebojnih jopičih, ščitih in čeladah, demonstrira svojo premoč nad protestniki s solzilcem in vodnim topom. Ugledni pravniki najvišjega ranga javno tolmačijo le tiste dele ustave, ki določajo pravila javnega zborovanja in združevanja, z besedico pa ne omenijo, da ista ustava v samem začetku govori, da je Slovenija pravna in socialna država. A ta država že zdavnaj ni ne socialna, vse manj pravna. Je to še znosno im mogoče?

Kako drugačna je Slovenija po dvajsetih letih, odkar smo se osamosvojili.

Z mesta ene najbolj perspektivnih novih, mladih držav z najboljšimi razvojnimi možnostmi in kazalniki smo zdrknili v prepad, v bankrot, v množični odliv delovne sile in mladih intelektualcev v tujino. So to ideje in cilji, za katere se je boril general Rudolf Maister?

Odgovor je enoznačen. Zagotovo ne!

Si je mogoče predstavljati domoljuba, pesnika in pisatelja, generala Rudolfa Maistra danes v našem parlamentu, v hramu slovenske demokracije? Kako bi dojemal različna interesna mnenja in tekmo med posameznimi strankami, ne glede, kaj je sploh v korist državi.

Si je mogoče zamisliti in potegniti vzporednico med njegovimi iskrenimi, resnično domoljubnimi, nesebičnimi vrednotami in dana-

šnjimi vrednotami predstavnikov ljudstva?

Je mogoče njegovo junaško dejanje domoljubja najvišje vrste, ko je hrabro osvobodil Maribor primerjati z današnjim »plenilskim« okupiranjem MB?

Kaj se je zgodilo s Slovenci in njihovim duhom? Z njihovim nekoč tako znanim, že kar slovitim poštenjem, pridnostjo in delavnostjo?

Znanstveniki bi si lahko zastavili še vprašanje, kakšne gene je imel Rudolf Maister in kakšne gene imajo današnji vodilni te države. Imajo radi in spoštujejo svojo domovino? Ali pa imajo radi samo sebe in svoje koristi? Odgovor ni potreben. Odgovor so protesti po vsej državi.

Za Rudolfa Maistra je bila svobodna domovina Slovenija najvišja vrednota, ker je imel to zapisano v genih.

ki je orisal zgodovino kraja in razvoj hmeljarstva in pivovarstva. Opisal je razvoj občine Žalec in pomembnejše pridobitve oz. projekte, katere je financirala država in v pretežni meri tudi Evropska unija. Med pridobitvami je tudi Eko Muzej hmeljarstva in pivovarstva Slovenije, ki je vzoren primer dobrega sodelovanja vseh občin v Spodnji Savinski dolini. S tem je bila uresničena dolgoletna želja prebivalstva po raziskovanju lastnega izvora in zgodovine na tem področju.

Podrobneje je življenje v Savinski dolini na področju hmeljarstva ter vpetost projekta v okolje predstavila vodja Urada za negospodarske službe občine Žalec, Nataša Gaber Sivka.

V nadaljevanju je mag. Milan Lavrenčič poudaril osnovni namen TABORA. Tabor je priložnost, da se razen s predsedniki društev generala Maistra, vodstvo Zveze društev general Maister sreča tudi s članstvom. Skupaj se lahko torej pogovorimo o razvojnih možnostih delovanja. Na podlagi teh ugotovitev bo zveza pripravila smernice nadaljnjega razvoja ter jih vključila v programe dela za naslednje leto. Vprašanje je tudi, kako lahko zveza sodeluje in naredi več za nemoteno delovanje društev. Seznanani se, s kakšnimi težavami se soočajo društva in kje skupaj vidimo pomembnejše naloge našega uspešnega delovanja in sodelovanja..

V razpravi so bile poudarjene naslednje usmeritve:

1. Skozi različne oblike dela (tematska predavanja, okrogle mize, kvizi, tekmovanja, pohodi, izleti) je potrebno skrbeti za razvoj domoljubja in utrjevanja zavesti pripadnosti slovenskemu narodu, predvsem med mladimi. Posebno pozornost moramo posvetiti vodstvom osnovnih in srednjih šol, da bi se aktivno in pravočasno vključili v pripravo njihovih programov. Pri tem imamo že nekatere izkušnje, ki kažejo na

primere dobrih praks, ki jih velja posnemati in prenašati v druga okolja.

Organizacijo različnih srečanj, pohodov, tekmovanj je treba povezati s pomembnimi dogodki in obletnicami iz naše zgodovine.

2. Še naprej je potrebno raziskovati delo generala Rudolfa Maistra in Franja Malgaja s poudarkom na pomembnost in sporočilnost zgodovinskih dogodkov za slovenski narod. V okviru možnosti, predvsem pa organizacijsko pomagati pri odprtju spominske rojstne sobe Rudolfa Maistra v Kamniku, odkritju spomenika generalu Rudolfu Maistru Polenšaku in spominskega parka na Dobrinjah.
3. Razvijati dobro sodelovanje z veteranskimi organizacijami tako na regijski kot tudi državni ravni. Pomembno je skupno obeleževanje vseh dogodkov in svečanosti, ki so pomembno prispevali k obstou in razvoju slovenskega naroda. Sem sodijo tudi spominska obeležja na vojnih grobiščih, saj tudi s spominom na padle, utrjujemo narodno zavest.
4. Krepitej moramo nadaljnje sodelovanje s slovensko vojsko pri utrjevanju delovanja in sporočilnosti Maistrovih borcev.
5. Članarina še vedno ostaja osnova in temelj za financiranje de-

javnosti društev. Vodstva morajo zato pozorno in budno spremljati razpise občin in se prijavljati na te razpise za financiranje veteranskih organizacij. Opozoriti velja, da lahko vsak posameznik na posebnem obrazcu daruje del dohodnine, med upravičenci pa je tudi naša ZDGM. V nekaterih sredinah z dobrim delom in programi uspešno tržijo tudi sponzorska sredstva.

6. Želja članstva je, da bi revija »Maistrov glas« tudi v prihodnje nemoteno, redno izhajala. To je vezano na prihodke oglaševanja in sponzorska sredstva. Ocena je, da revija pomembno prispeva k nemotenemu informiranju celotnega članstva ter k razvijanju in spodbujanju domoljubja, saj redno obvešča o številnih dogodkih in aktivnostih v posameznih društvih. S prispevki in članki na ta način skupaj soblikujemo revijo Maistrov glas in gradimo zavedanje o pomenu našega skupnega delovanja.
7. V članstvo moramo povabiti predvsem še več aktivne mladine, kulturnikov, športnikov in mladih, kar je sklep skupščine Zveze društev General Maister, ki je letos potekala na Uncu.

Lepo je, da to storimo z osebnim povabilom in predstavitevijo vrednot za katere se zavzemamo pri našem vsakodnevnem delovanju.

Gremo naprej!

Z vseh vetrov in iz vseh kotov poslušamo ugotovitve, da smo v moralni in ekonomski krizi. Moralno krizo je povzročilo razvrednotenje etičnih načel obnašanja, torej odnos, ki ga imamo do sodržavljanov, do države in domovine.

Ob ugotovitvi, da imamo zanemarjen odnos do domovine, da ne negujemo domoljubja, moramo člani društev generala Maistra biti še bolj budni in aktivni. Spremljam delovanje posameznih društev in ugotavljam, da dobra polovica razume svoje poslanstvo v utrjevanju domoljubja, druga polovica pa se otepa z organizacijskimi težavami, zato njihovo delovanje ne more zaživeti. Te težave je seveda možno odpraviti z vključitvijo takih vodstev društev, ki so motivirana za delovanje. V prihajajočem letu 2013 imamo kar nekaj društev, kjer bodo volilni občni zbori. To je lahko formalna priložnost, da se vodstva osvežijo in dopolnijo z delavoljnimi člani.

Delo v izpopolnjevanju vodstev (pa tudi članstva) nam bo olajšano, če bomo izpolnili obvezo, da bo vsak član povabil v društvo še vsaj enega novega člana, v skladu s sprejetim sklepom na letni skupščini Zveze na Uncu. Če ne bomo vabili v članstvo novih (mladih) domoljubov, bodo društva oziroma člani z vedno višjo povprečno starostjo. Zato vas prosim, vse in vsakega posebej, povabite v članstvo vsakega znanca ali znanko, za katerega menite, da premore vrednoto domoljubja. Moramo jih vabiti med sebe in jim s tem priznavati, da so domoljubni. Iz svojih izkušenj vam lahko zagotovim, da naši prijatelji in znanci z veseljem sprejmejo povabilo in se včlanijo, pa tudi delujejo skladno z aktivnostmi društva.

Če se bomo pomladili z novimi člani, bomo lažje delovali v našem poslanstvu. To pa naj bo predvsem v naslednjem:

- spoštovanje in ohranjanje materinega jezika in kulturne dediščine,
- navezanost na svoj domači kraj, svojo deželo in ljudi,
- navezanost na lepoto in bogastvo slovenske krajine,
- upoštevanje in spoštovanje posameznikov in dogodkov, ki so omogočili ohranjanje slovenstva,
- samospoštovanje in spoštovanje sodržavljanov,
- odnos do naših izseljencev in do sosednjih narodov, itd.

V kontekstu navedenih vsebin delovanja izpostavljam dve konkretni aktivnosti, kjer lahko delujemo vsi člani. Primerno je, da ob državnih pa tudi družinskih praznikih izobesimo državno zastavo in s tem izrazimo svoj čustveni odnos do domovine ali družine. V mnogih državah, kjer je domoljubje bolj negovano, se otroci pred začetkom pouka poklonijo zastavi. Nam se zdi to odveč. Na šolskih pročeljih imamo izobešene zastave, ki pa ne delujejo v negovanju domoljubja, so bolj inventar šole ali javnih objektov.

V povezavi z izražanjem domoljubja je petje državne himne. Namen petja himne je, da se poklonimo domovini in njenim simbolom. Sedaj pa se nam dogaja, da na javni ali šolski prireditvi, pa tudi v državnem zboru, himno zapoje solo pevec ali pevka-navadno v pop izvedbi in vsi prisotni nemo stojijo in čakajo, da bo pesem odpeta (ker mnogokrat ni himna). Spomnimo se, kako je 24. 12. leta 1990 bila himna spontano zapeta v parlamentu. Peli so vsi prisotni in s tem izrazili svoj odnos do svoje države. Spomnimo se, kako smo ponosni na naše športnike, če zapojejo himno. Nekateri sicer stojijo kot mumije, ker hočejo s tem izraziti svojo veličino, pozabijo pa na domovino, ki jim je omogočila, da lahko nastopajo.

Z domoljubjem smo reševali vse težave naroda in države. Če nas sedaj pesti kriza, ga moramo še z večjim zanosom negovati in si priklicati Platonovo sporočilo, ki pravi: Človek ni rojen samo za sebe, ampak tudi za državo (ki je hiša naše domovine).

mag. Milan Lovrenčič

Tudi iz dejanj posameznikov, kot je bil general Maister, se nekateri niso veliko naučili.

Osrednja proslava ob državnem prazniku »Dnevu Rudolfa Maistra«
Žalec, 23. november 2012

Lojze Posedel, Spodnjесavinjsko društvo generalа Maistra

Življenje ni praznik. Takšen je naslov pesmi slovenskega pesnika Simona Gregorčiča, v kateri pesnik polaga na dušo vsakemu posamezniku, da naj bo njegovo življenje delovni dan.

Vendar so prazniki za življenje vsakega človeka in za narod kot celoto izjemnega pomena. Prazniki so namreč dnevi, ko se spomnimo na pomembne dogodke iz naše preteklosti.

Dogodki in njihovi datumi, za katere velja ocena, da so za narod najbolj pomembni, so določeni kot državni prazniki. Seveda se pri tem pojavljajo različni pogledi oziroma ocena o pomembnosti določenih dogodkov ali dejanj posameznikov v preteklosti.

Tudi pri ocenjevanju pomembnosti dogodkov, ki so se zgodili 23. novembra 1918, je bilo tako. Zelo dolgo je namreč trajalo in mnogo naporov ter strokovnega dokazovanja je bilo potrebnega, da je leta 2005 Republika Slovenija določila 23. november za državni praznik »Dan Rudolfa Maistra«.

Z razglasitvijo državnega praznika »Dnevu Rudolfa Maistra« je država dala zaslužen priznanje odločilnim dogodkom ob koncu 1. svetovne vojne, ko je general Rudolf Maister s svojimi borci prevzel vojaško oblast v Mariboru. S tem dejanjem je odločilno vplival na nadaljnji potek dogodkov in na smer razvoja slovenskega naroda.

Ob vsakoletni osrednji proslavi državnega praznika »Dnevu Rudolfa Maistra« se lahko vprašamo, kakšen je resnični odnos države do tega praznika. Kakšen je odnos do

pogumnega in predvsem domoljubnega dejanja generalа Maistra in njegovih borcev. Država oziroma vlada namreč ne premore toliko proračunskih sredstev, da bi organizirala osrednjo proslavo ob tem državnem prazniku. Državni praznik »Dan Rudolfa Maistra« na žalost ni edini državni praznik s takšno usodo.

Vendar je ob tem najbolj pomembno dejstvo, da se vsako leto osrednja proslava organizira. To je zasluga Zveze društev generalа Maistra in zasluga posameznega domoljubnega društva, ki se odloči, da proslavo organizira. Pri tem seveda ne gre brez pomoči občine, v kateri se osrednja proslava organizira. Lansko leto je bila osrednja

proslava ob državnem prazniku »Dnevu Rudolfa Maistra« v Slovenski Bistrici, letos je bila v Žalcu.

Spodnjесavinjsko društvo generalа Maistra Žalec je sicer po stažu najmlajše društvo v ZDGM, vendar smo k organizaciji proslave z veseljem pristopili. Zavedali smo se finančne in organizacijske pomoči s strani občine Žalec, za kar se javno zahvaljujemo županu občine Žalec, g. Janku Kosu in njegovi sodelavki, ga Nataši Gaber Sivka. Prepričani smo tudi bili, da bomo v sodelovanju z Javnim skladom za ljubiteljsko kulturo RS, Izpostava Žalec, lahko sestavili kvaliteten kulturni program z nastopajočimi iz lokalnega okolja. Za zelo uspešno in aktivno sodelovanje pri pripravi

in izvedbi proslave se zato zahvaljujemo vodji Izpostave JSLK Žalec, g. Marku Repniku.

Največja zahvala si zaslužijo vsi nastopajoči, ki so s petjem, recitacijami, igro in glasbo znali zelo doživeto in kvalitetno ustvariti lep kulturni program, z večinoma domoljubno tematiko. V kulturnem programu so sodelovali: Godba na pihala Zabukovica, Mladinski pevski zbor I. Osnovne šole Žalec, zborovodkinja ga. Zdenka Markovič, Mešani pevski zbor A Cappella KD Petrovče, zborovodja g. Blaž Rojko, ga. Jožica Ocvirk, g. Dejan Tamše in g. Frenk Železnik.

Na osrednji proslavi ob državnem prazniku »Dnevu Rudolfa Maistra« v Žalcu je vse zbrane, ki so do zadnjega sedeža napolnili dvorano II. slovenskega tabora, najprej pozdravil župan občine Žalec, g. Janko Kos in nato še predsednik Zveze društev generala Maistra, mag. Milan Lovrenčič.

Slavnostni govornik na proslavi je bil predsednik države, dr. Danilo Túrč. Poudaril je dejstvo, da se general Maister in njegovi borci, kot tudi kasneje borci NOB in vsi udeleženci vojne za Slovenijo leta 1991, niso uprli iz osebnih koristi ali preračunljivosti, ampak predvsem zaradi ljubezni do domovine. Ob tem je poudaril osebnostne lastnosti generala Maistra: domoljubje, pogum, odločnost, tovarištvo in odnos do kulture. V svojem govoru se je dotaknil tudi aktualnih razmer v državi in poudaril, da je ravnanje generala Maistra in njegovih borcev lahko vedno, tudi danes, vzor in vodilo.

Vse govornike in nastopajoče so udeleženci proslave nagradili z bučnimi aplavzi. Med udeleženci proslave je bilo veliko spoštovanih gostov, domačinov in tudi članic ter članov domoljubnih društev iz različnih krajev Slovenije. Pred proslavo je bil namreč uspešno organiziran Tabor Zveze društev generala Maistra v Eko muzeju hmeljarstva in pivovarstva v Žalcu.

Vzdušje med udeleženci proslave

Tekmovanje v poznavanju novejše zgodovine slovenskega naroda

Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer v sodelovanju s Prleškimi društvom generala Maistra sedmič zapored razpisuje tekmovanje za dijake slovenskih srednjih šol v poznavanju novejše zgodovine slovenskega naroda z naslovom Pot v prihodnost. Tema letošnjega tekmovanja je **„Dr. Franc Miklošič in njegov čas“**. Leta 2013 namreč mineva 200 let od rojstva dr. Franca Miklošiča, ki je s svojim delom zaznamoval tako slovenski, kot tudi širši znanstveni in politični prostor v 19. stoletju. Naslov razpisane teme je dokaj širok, zato lahko dijaki izbirajo različna časovna obdobja v 19. stoletju, dogodke, pomembne za Slovence, osebnosti tistega časa, v celotno zgodbo pa bi naj vpletli

tudi življenje in delo dr. Franca Miklošiča. Namen tekmovanja je predvsem vzpodbuditi mlade, da razvijajo pozitiven, a hkrati kritičen odnos do narodne zgodovine. Eden od motivov za izbiro teme, navezane na dr. Franca Miklošiča, je bil tudi 50-letnica delovanja gimnazije, zato si želijo k sodelovanju pritegniti čim večje število dijakov iz celotne Slovenije ter tako prispevati svoj delež k obeležitvi obeh obletnic. V izvedbo tekmovanja je vključena tudi Slovenska vojska, s pomočjo katere se tradicionalno izvede podelitev priznanj in nagrad najbolje uvrščenim dijakom. Rok za oddajo del je 15. marec 2012. Razpis s podrobnejšimi navodili za oddajo del se nahaja na spletni strani www.zdgm.si

in nastopajočimi je bilo od začetka do konca izredno. Že na začetku proslave se je to lepo pokazalo z glasnim in ponosnim skupnim petjem državne himne in himne ZDGM. Enako vzdušje je bilo tudi na koncu proslave ob skupnem petju zaključne pesmi: Slovenija, od kod lepote tvoje.

Enkratnega vzdušja in splošnega zadovoljstva med udeleženci in organizatorji proslave ni pokvarilo niti dejstvo, da se povabilu na proslavo ni odzval nihče od predstavnikov vlade in predsednikov političnih strank. Še več, nekateri svoje odsotnosti niso niti opravičili.

Nekateri so očitno prepričani, da se je vse začelo z njihovim prihodom oziroma z nekaterimi dogodki iz novejše zgodovine. Ne zavedajo se, ali pa nočejo priznati pomembnih dogodkov in posameznikov, ki so odločilno vplivali na razvoj slovenskega naroda. Tudi iz dejanj

posameznikov, kot je bil general Maister, se nekateri niso veliko naučili. Eno od sporočil upora generala Maistra in soborcev je namreč tudi v tem, da če politiki ne zmorejo ali nočejo pravilno razumeti družbenih dogajanj ter na nje pravilno in ustrezno ukrepati, se vedno najde posameznik in somišljeniki, ki ukrepajo po lastnem prepričanju.

Po mnenju prisotnih udeležencev je tudi letošnja osrednja proslava ob državnem prazniku »Dnevu generala Maistra« prispevala k utrjevanju spoznanja o zgodovinskem dejanju generala Maistra in njegovih borcev, k krepitvi potrebne samozavesti in ljubezni do domovine ter spoštovanju moralnih in etičnih vrednot ter prizadevanju za skupni boljši jutri.

Zato še enkrat zahvala vsem, ki so pomagali pripraviti to proslavo, in vsem, ki so na proslavo prišli, ter se veselimo našega naslednjega srečanja.

Spominski dan generala Rudolfa Maistra v Mariboru

Vlado Šauperl, DGRM Maribor

Na dan 23. novembra je praznik naše občine v spomin na osvoboditev mesta leta 1918. Praznujemo ga skupaj z 72. brigado Slovenske vojske, ki ima letos dvajsetletnico obstoja. Zdaj ko je naokoli leto, ugotavljamo, da smo bili tudi letos kar pestro delovni v domoljubni dejavnosti. Že tradicionalna so naša mesečna srečanja na različne teme, kot so predavanja članov in gostov o zgodovini naše pokrajine v 20. stoletju, o nekaterih pomembnih Štajercih v preteklosti, o domoljubju v SV, o koroškem plebiscitu, pa zvočna pričevanja še zadnjih, sedaj že pokojnih Maistrovcev, bili smo tudi na prikazih delovanja Nemcev in pomembnih Slovencev v preteklosti v Mariboru. Srečanja nam često popestrijo učenci OŠ Borcev za severno mejo s kakovostnimi nastopi. Gostujemo v Muzeju NO v nekdanji Scherbaumovi vili; v mlinu tega podjetnika je pred 140 leti zagorela prva električna žarnica v tem delu sveta. Znana je (bila) tudi njegova opica, tudi neke vrste mariborski simbol.

V »Koordinaciji veteranskih organizacij Maribora« smo tudi letos maja organizirali proslavo Pekrskih dogodkov – poskusa zasedbe prvega učnega centra vojakov Slovenije, in junija shod »veteranov dveh generacij«. Kot vsa leta, sta ti že tradicionalni prireditvi bili množično obiskani. Vedno sta proslavi obogatena z odmevnimi nastopi kulturnikov. Ob dnevu mrtvih se prav tako v tej koordinaciji poklonimo spomeniku borcem za severno mejo, spomeniku njihovega generala in obiščemo generalov grob.

Ponosni smo tudi na že tradicionalni, letos petič, oktobrski »Maistrov pohod« od vojašnice Melje, generalovega tedanjega sedeža v Mariboru, na Zavrh, kjer je počitnikoval; pohod je dolg 25 km »čez drn in strn«. Tretjina pohodnikov je bila na vseh pohodih. Olepša ga harmonika.

Vrhunec letošnje počastitve spomina na tega vojaka je bil dne 22. novembra ob »Dnevu Maribora«. Proslave sicer ni pozdravil »upravičeno zaradi dogodkov ulice« odsotni župan, to je

opravil podžupan, pozdravil pa nas je še poveljnik 72. brigade SV. Slavnostni govornik, minister za obrambo, se je vojakom zlasti zahvalil za veliko pomoč ob nedavnih poplavah v naših krajih ob Dravi in drugih rekah. Zahvalil se je tudi mestu, ki dobro sprejema pripadnike Slovenske vojske. Odlikoval je tudi nekaj vojakov in predstavnikov civilnih služb, ki so sodelovale s SV.

Na proslavi sta nas posebej navdušila dva umetniška dosežka. Obiskal nas je sam general, poosebil ga je dramski igralec B. Marošević, ki je – lepo naključje – prav na ta dan pred 106 leti izdal povelje o slovenski zasedbi dotedanega nemškega Maribora. Slišali smo podrobna navodila poveljnika sicer vojne sitim vojakom, kako poraziti Schutzwehr, general pa vendar upa, da bodo storili vse, da bo Maribor z zaledjem postal slovenski. Povelje je sklenil z »jutri zjutraj bo Maribor naš«. Tako je tudi bilo, le obseg zaledja je bil okrnjen, ker tedanji politiki niso bili enako pogumni.

Druga umetnina je bil nastop velikega Orkestra Slovenske vojske pod vodstvom dirigentke A. Šolar. Uživali smo v celotnem sporedu, začeniši z Bee-

thovnom, občuteno pa so zaigrali še veliko skladb. Aplavz za umetnike in damo, ki jih vodi. Veseli smo tudi, da se uveljavlja čedalje več dam med dirigenti. Čestitamo in hvala za glasbeni užitek.

Osrednja državna proslava je bila v Žalcu. Slišali smo že pozabljeno/zaničevano misel, da »lepo je v naši domovini biti mlad« ter poleg nagovorov predsednika države in župana še bogat program z veliko domoljubne vsebine skupaj z ganljivo pesnitvijo z refrenom »kot demon vlak drvi skozi noč«.

Spomnimo še (vsaj) na dva dogodka v istem mesecu. Na Ptujju so sredi novembra odkrili spomenik generalu, odlično umetnino, napravljeno sicer po vojaško, vendar v rokah drži knjigo. Mladi avtorici čestitamo za enkratno zamisel, ki poudarja slovensko omiko. V osnovni šoli v Kidričevem so vojaški muzealci postavili razstavo o bojih za severno mejo z zanimivo obsežno razlago tedanjih dogodkov. Učenci so odprtje razstave popestrili z lepim glasbenim in recitacijskim nastopom. Tudi njim čestitamo.

Pogled v prihodnost

Društvo generala Rudolfa Maistra Kranj

Mag. Janez Tavčar, predsednik DGRM Kranj

Društvo generala Rudolfa Maistra v Kranju je bilo ustanovljeno pred dvema letoma. Rudolf Maister je bil ugleden Slovenec, vojak, pesnik, pisatelj in domoljub. Po dolgoletnem pasivnem odnosu družbe do tega velikega moža pa se že čuti večja pozornost in spoštovanje do njegovih dejanj ob koncu prve svetovne vojne. Saj so prav Rudolf Maister in njegovi soborci zaslužni, da je velik del severovzhodne Slovenije z Mariborom danes sestavni del naše domovine.

Tudi v Kranju smo ponosni nanj in nam je v čast, da smo člani velike slovenske družine – **Zveze društev generala Maistra**, ki ohranja in razširja sporočilnost generala Maistra v samostojni in svobodni državi. Prav za samostojno državo se je kot vojak, politik in kulturnik boril in prizadeval večji del svojega življenja. Glede na razmere v današnjem času moramo lik Rudolfa Maistra še posebej ceniti in spoštovati. Kot voditelj naroda je vedno in povsod cilje svoje domovine odločno postavljal pred svoje osebne cilje in koristi.

V razmerah, ki vladajo v Sloveniji sedaj, prav lik in poslanstvo generala Rudolfa Maistra predstavlja svetel vzor. Vzor predvsem državnim voditeljem, kako je treba delovati in dosežati kratkoročne in dolgoročne cilje v naši mladi državi, ki ima številne ekonomske in politične omejitve. Prav general Rudolf Maister je pred 92 leti s svojo smelostjo in odločnostjo uveljavil svojo vizijo slovenstva in državnosti v skrajno negotovih političnih razmerah za Slovence pa tudi zase. Z veliko samozavesti in prepričanja je dokazal, da je uspešnemu narodu s sposobnim vodstvom omogočena lastna država in gospodarjenje na svoji zemlji. Prav s filozofijo generala Rudolfa Maistra smo Slovenci nehote uspevali v drugi svetovni vojni, predvsem pa v zadnji, deset dnevni vojni, ko smo tudi uredili njegove sanje.

Danes imamo svojo državo, imamo ustrezne institucije, od vojske, šolstva, kulture, zdravstva, imamo razvejano gospodarsko infrastrukturo, tržno gospodarstvo in demokratično družbeno ureditev. Praktično imamo Slovenci vse pogoje za dober razvoj države, kot tudi osebni razvoj in blagostanje. Toda največkrat temu ni tako. Statuarno so nam kot državi dani vsi pogoji za napredek, toda našo mlado državo načenja ekonomska nestabilnost, ki meče senco na stanje duha med ljudi vseh generacij. Omenjeno razpoložene ljudi, predvsem mlajših generacij, je posledica neuskkljenih pričakovanj in zahtev posameznika ter na drugi strani zahtev skupnosti in doprinosu obeh strani. Skratka, manjka nam lastnosti, s katerimi je nesebično razpolagal general Maister: skromnost, delavnost, poštenost in veliko odrekanja v splošno dobro.

Prav glede narodne zavesti, domoljubja in akcijske sposobnosti v pogojih kriznih razmer nam je Slovence prav general Maister idealen primer velikega in neizprosnega borca za premagovanje najtežjih državnih projektov. V Sloveniji, kjer številni zakonodajni in izvršni podsistemi ne

delujejo, nam država ne nudi pričakovanega blagostanja in varnosti. Očitno nam manjkajo voditelji, ki bi bili pravi vzorniki mladim in vsem državljanom, da bi z osebnim zgledom negirali razrast korupcije, nepotizma, neupravičenega zaslužkarstva, oblastne neodgovornosti, itd. Dokaz, da za srečo in blagostanje ljudi ni dovolj zgolj lastna država, dobimo Slovenci pri sebi. Ponuja se možna verjetnost, da si je državo prilastila strankarska politika in njena vodstva, domovina pa je ostala množici ljudi, kar v svoji razdvojenosti ne predstavlja ekonomsko uspešne celote.

Prav iz te razdvojenosti slovenske narodne in domoljubne zavesti izhaja tudi sedanji vzrok slovenske družbene in ekonomske krize, ki enostavno ni obvladljiva. Glede na to, da je parlamentarna politična struktura v resni krizi in od nje čez noč ni mogoče pričakovati rezultatov, je možna aktualna pomoč v organizirani civilni družbi. Prav ZVEZA DRUŠTEV GENERALA MAISTRA in vseh 20 društev GENERALA RUDOLFA MAISTRA v Sloveniji lahko da bistven prispevek k ureditvi sedanjih kriznih razmer v državi.

Proslava na Maistrovem trgu v Kranju, 23.11.2012, pred Maistrovim spomenikom (nagovor podžupanje MO Kranj, ga. Nade Mihajlovič in kulturni program)

»Mladi! Da ste pripravljene: meča ne dajte nikoli iz desnice...«

DGM Cerkvjenjak

Roman Lorenčič

VDruštvu general Maister Cerkvjenjak smo na predvečer državnega praznika »Dneva Rudolfa Maistra«, 23. novembra, povabili občanke in občane občine in vse domoljube na slovesnost, s katero smo obudili spomine na dogodke iz leta 1918 in našega največjega domoljuba Rudolfa Maistra. Slovenca, ki je za današnjo domovino in državo Slovenijo izpeljal po koncu prve svetovne vojne tako pogumna dejanja, da so današnje slovenske severne meje tam, kjer so.

V Kamniku leta 1874 rojeni Rudolf Maister – Vojanov je bil zmagoviti borec za slovensko severno mejo in general.

Rudolf Maister je po končani domobranski šoli leta 1894 na Dunaju bil imenovan za kadeta ter naslovnega vodjo čete. Po nadaljnjih izpopolnjevanjih je leta 1907 napredoval v stotnika. V Mariboru je služboval kot referent in pozneje bil imenovan za začasnega poveljnika okrožnega poveljstva črne vojske. Po ovadbi nemških nacionalistov leta 1917 je bil premeščen v Gradec in povišan v majorja. V sredini leta 1917 se je vrnil v Maribor in bil imenovan za stalnega poveljnika črne vojske vse do razpada monarhije. Konec oktobra leta 1918 je mariborski nemški občinski svet razglasil Maribor z okolico za del Nemške Avstrije. Po tej razglasitvi je Maister pokazal ves

svoj pogum z nepriznavanjem tega razgлася. Takratni major Maister je razglasil Maribor za jugoslovansko posest in v imenu vlade prevzel vojaško poveljstvo nad mestom Maribor in Spodnjo Štajersko. Narodni svet je Maistru podelil naziv generala. Nezadovoljni Nemci so po teh dogodkih izsili ustanovitev varnostnih straž. Nastala je Zelena garda ali t.i. Schutzwehr. General Maister pa je razglasil mobilizacijo. Na Maistrov poziv so se odzvali slovenski fantje. Do 20. novembra se jih je zbralo preko 4000, kar je Maistru omogočilo ustanovitev mariborskega peš polka in nastanek prve slovenske vojske.

Po uvodnem pozdravnem nagovoru organizatorja in obujanju dogodkov iz novembra 1918 smo si zbrani v avli Cerkvjenjaškega kulturnega doma ogledali prvi film z naslovom Maribor, 21.- 23. november 1918. Pozorno poslušanje in gledanje filma nam je dalo natančen opis dogodkov v usodnih novembrskih dneh za Maribor in vso spodnjo Štajersko leta 1918. Pri izposoji in ogledu drugega filma, katerega so nam preskrbeli prijatelji smo nadaljevali večer. Ogledali smo si film Podoba vojaka v scenariju in režiji Milana Ljubiča. Pričetek filma, ki smo ga pozorno gledali in poslušali, se prične z mislijo pesnika in klicem vojaka:

Dan Rudolfa Maistra

Vpetek, 23. 11., smo na naši šoli obeležili državni praznik Dan Rudolfa Maistra kot kulturni dan. Že četrto leto zapored so vsi učenci šole ustvarjali na temo Rudolfa Maistra. Spoznavali so ga kot generala, pesnika, slikarja ter domoljuba in govorili o njegovem življenju in delu. Obiskali so spominska obeležja v Mariboru in v Zavrhu, ustvarjali portrete, se učili njegovih pesmi in spoznavali njegov pomen v obrambi severne meje. Učenci so si lahko pogledali tudi posebno državno razstavo z naslovom Boj za severno mejo in Rudolf Maister.

Šolski novinarji

»Mladi! Da ste pripravljene: meča ne dajte nikoli iz desnice, naše pravice nikoli iz zenice! Vranec naj zoblje osedlan, da se kot strela zaprašite in prevalite lažnike kamnite, ko se ukreše – vaš dan. Bratje stražarji – pozdravljeni!«

Življenjska zgodba Rudolfa Maistra Vojanova se je končala na Uncu pri Rakeku. Po ogledu filma se je druženje nadaljevalo ob prijetnem klepetu, obujanju vsebine filmov in zamislih, kako v prihodnjem letu počastiti spomin na Rudolfa Maistra, največjega slovenskega domoljuba, borca za severno mejo, generala, pesnika, bibliofila in slikarja.

www.zvezadgm.net

Ekскурzije kot sredstvo poglobljanja domoljubja.

Vladimir Ovnič

V našem društvu že od ustanovitve posvečamo posebno pozornost tudi strokovnim ekskurzijam po Sloveniji in v zamejstvo k našim rojakom, ki živijo izven matične Slovenije. Z dobro premišljenimi in pripravljenimi ekskurzijami obiskujemo bolj ali manj neznane kraje in širimo vedenja o naši lepi deželi, njenih kulturnih, zgodovinskih in geografskih posebnostih. Če je le mogoče se sestanemo tudi z domačini, ki nam lahko o kraju, pokrajini povedo še več, predvsem pa s pristinimi človeškimi stiki poglobljamo povezanost med ljudmi in deželo. Hkrati tudi na ta način krepimo domoljubje,

V preteklosti smo tako že spoznali Kamnik in Notranjsko, ter se sestali s člani društva general Maister v na Ljubnem, v Kamniku in na Uncu. Pot nas je vodila tudi v Šentjur kjer smo obiskali prijatelje društva Franjo Malgaj in nadaljevali pot po Kozjanskem in Bizeljskem, kjer smo zaključili potovanje v eni izmed znanih repnic. Večer smo popestrili tudi z razgovorom s pranečakom Franja Malgaja, gospodom.....

Zelo odmevna je bila ekskurzija na avstrijsko Kroško, kjer smo spoznavali kraje, ki so danes komajda še slovenski, bili na gosposvetem polju in se pomenkovali s profesorji slovenske zvezne gimnazije v Celovcu.

Knežji kamen

Lansko leto nas je pot popeljala na skrajni konec naše zahodne meje, na Višarje in v Rezijo. Vtisi kar nekoliko pozabljeni Rezije so se globoko vtisnili v spomin vsem udeležencem ekskurzije. Njihova govornica, ples in starožitnost so nekaj posebnega, neponovljivega. Svojo preteklost in sedanost vam domačini radi prikažejo v svojem kulturnem centru Rozijanski kulturni dom. V vasi Solbica pa je vreden ogleda še muzej brusarjev. Rezijani so namreč zaradi skoposti svoje zemlje dopolnilni zaslужek služili z brušenjem nožev, škarij in to delo opravljali daleč od doma.

Solbica

Nekaj več pa sem žele spregovoriti o letošnji ekskurziji, ki smo jo izvedli v Prekmurje in Porabje. Ker je pot s Koroškega dolga, smo si ogledali le delček te naše skrajne vzhodne dežele. Prvi cilj so bili Ižakovci s svojim muzejem burjašev, plavajočim mlinom na Muri in brodom, ki je bil nekoč edina povezava med to in ono stranjo Mure.

Zaradi pomanjkanja časa smo se burjaški malici odrekli in se odpravili naprej preko Goriškega, gričevnatega panonskega sveta, proti mejnemu prehodu Martinje, v Porabje. Področje med Rabo in Muro, kjer so živeli Slovenci, so Madžari poimenovali Totsag in Venvdivog, prebivalce pa Slovenci, Toti, Vendski –Toti, tudi vendski Slovenci.

Plavajoči mlin na Muri

Po prvi svetovni vojni so se v strokovni literaturi v Sloveniji imenovali le rabski Slovenci, po drugi svetovni vojni pa porabski Slovenci. Skozi Gornji in Spodnji Senik smo pripotovali do Monoštra, kjer nas je pričakala prijazna Marijana Sukič, ki nam je do večera izčrpno prikazala zgodovino Porabja, etnične in druge posebnosti, predvsem pa zelo veliko povedala o življenju porabskih Slovencev, ki so stoletja dolgo živeli pod madžarsko nadoblastjo.

Cerkev v Monoštru

V Monoštru deluje slovenski kulturno in formacijski center, radio Monošter oddaja vsak dan eno uro slovenskega programa, izdajajo pa tudi štirinajstdnevnik Porabje. V Monoštru je poleg cerkve vredna ogleda še Pavlova Hiša v kateri skozi

razstavne eksponate lahko spoznajo okolščine naselitve Slovencev v okolici Monoštra, njihovo gospodarjenje, stavbarstvo, prehrano, nošo, njihove šege in navade.

Proti večeru smo se odpravili proti domu. V kraju Števanovci pa smo si še prej ogledali muzej, ki je posvečen graničarjem in njihovem delu ob meji. Impresiven je prikaz železne zavesе, ki jo je s svojim pripovedovanjem o življenju ob železni zavesi še posebej začinila Marija Sukič.

Trojezični napis

Muzej železne zavesе v Števanovcih

Mnogi udeleženci so ta del naše domovine videli prvič in že v avtobusu, na povratku proti domu, smo kovali načrt ekskurzije za prihodnje leto.

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Spodaj podpisani/a _____

stanujoč/a na naslovu _____

davčna številka _____

izjavljam, da del dohodnine namenjam

Ime oz. naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca	Odstotek %
Zveza društev general Maister	89662008	0,5%

V/Na _____, dne _____, podpis _____

**Obrazec pošljite na pristojni davčni urad, kjer imate stalno prebivališče*

IZPOLNITE OBRAZEC IN PODARITE DEL SVOJE DOHODNINE ZVEZI DRUŠTEV GENERAL MAISTER

V skladu s 142. členom Zakona o dohodnini (ZDoh-2, Uradni list RS, št. 117/06, 10/08, 78/08) lahko davčni zavezanec rezident zahteva, da se do 0,5% dohodnine, odmerjene po tem zakonu od dohodkov, ki se všteta v letno davčno osnovo, nameni za financiranje splošno-koristnih namenov in za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov. Za splošno-koristne namene se štejejo humanitarni nameni (vključno z varstvom človekovih pravic), nameni varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, invalidski, dobrodelni, ekološki, kulturni, športni, religiozni in drugi nameni, ki se opravljajo v okviru dejavnosti rezidentov Slovenije, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih de-

javnosti in katerim je s posebnim zakonom ali na podlagi posebnega zakona, zaradi opravljanja te dejavnosti priznan poseben status ali določeno, da je njihova dejavnost v javnem interesu ali da je dobrodelna.

Uredba o namenitvi dela dohodnine za donacije (Uradni list RS, št.: 30/07 in 36/07) predvideva, da lahko davčni zavezanec posameznemu upravičencu nameni do 0,5% dohodnine. Med upravičenci, katerim je mogoče nameniti del dohodnine je tudi Zveza društev general Maister. Zato vabimo vse člane društev general Maister, prijatelje in simpatizerje, da namenite del dohodnine Zvezi društev general Maister, Trubarjeva cesta 3, 1000 Ljubljana, davčna številka 89662008.

Zveza društev general Maister bo prejela vašo donacijo v letu 2013, če dostavite izpolnjen obrazec DURS-u do 31. decembra 2012. To lahko storite kadarkoli preko sistema eDavki na spletni strani <http://edavki.durs.si>, pisno s tem obrazcem ali pa ustno na zapisnik pri davčnem organu.

Če namenite 0,5% dohodnine Zvezi društev general Maister, boste del sredstev namesto v proračun namenili naši zvezi, vaša dohodnina pa bo ostala nespremenjena. Sredstva bomo porabili za dejavnosti zveze in njenih društev, ki se zavzemajo za vzpodbujanje in utrjevanje narodne zavesti in domoljubja Slovencev.

Hvala za vašo pomoč.

Naši zavarovanci spijo bolje

So najbolj zadovoljni s hitrostjo in poplačilom škode

P. U. T. I. C. I. S.

ADRIATIC SLOVENIJA Zavarovalna družba d.d., Ljubljanska cesta 3a, 6199 Kopar / Foto: Filip Jazbec

Uradna zavarovalnica

TEAM SLOVENIA

Naši zavarovanci so najbolj zadovoljni s hitrostjo reševanja in višino poplačila škode.*
Nam najbolj zaupajo, ker imamo odgovoren odnos do zavarovancev in svojega dela.
V iskanju novih naprednih storitev in izboljšav pa smo vedno budni.

*Vir: raziskava Zavarovalniški monitor 2011

www.adriatic-slovenica.si

AdriaticSlovenica

Zavarovalna družba d.d. • Članica Skupine KD Group

NOVE DIMENZIJE VARNOSTI

Spomín na generala Maistra

Moj pokojni oče Franc Oset (rojen leta 1882) je zelo spoštoval generala Maistra in njegovo pogumno dejanje pri osvoboditvi mesta Maribora in Koroške. Oče je bil velik domoljub. Današnja mladina ne občuti tega čustva. Bil je borec za severno mejo in dobitnik spomenice kot priznanja za njegovo patriotsko zavest. Tudi njegov brat Andrej Oset je s svojim rojakom Franjem Malgajem opravljal zahtevno in pomembno politično delo. Bil je predsednik narodnega sveta za Mežiško dolino. Povabil je na Koroško tudi svojo sestro Marico, da je aktivno sodelovala na plebiscitu.

Nekdanji znani ljubljanski župan Ivan Hribar, ki ga je Avstro-Ogrska monarhija med I. svetovno vojno pregnala iz dežele Kranjske v Avstrijo v Abtau, je leta 1916 preživel tri mesece konfinacije tudi v Šentjurju. Večkrat je obiskal z družinico tudi domačijo moje stare mame Neže Oset. V svoji knjigi *Moji spomini II.* del opisuje njeno hčerko Marico kot domoljubno slovensko dekle. Danes je domoljubje in ljube-

zen do domovine – države skoraj nepoznan pojem.

Vloga generala Maistra je bila leta 1918 izredno pomembna za mesto Maribor in velik del Koroške. Takratni narodni izbranci v Ljubljani niso pokazali dovolj podpore zasedbi vojske generala Maistra. Žal so veliko ozemlja na Koroškem, kjer še danes živijo Slovenci, po plebiscitu priključili Avstriji. General Maister je s svojo vojaško sposobnostjo uspel rešiti Maribor. Na žalost mnogih so ga za nekaj časa odrinili iz javnega življenja. Oče mi je pripovedoval, da so mu storili veliko krivico.

Oče je generala Maistra izredno spoštoval. Ko se je leta 1927 rodil moj brat, mu je kar določil rojstno ime Hrvoje po imenu sina generala. Oče je imel težave pri krstu, saj je bilo za tiste čase nenavadno ime. Takratni celjski opat ga je nagovarjal, naj izbere drugo ime - morda ime svetnika. Oče pa je vstrajal. Svoje ime je podpisoval France', kot France' Prešeren.

Ko je leta 1929 izšla Maistrova knjiga poezij *Kitica mojih*, jo je oče takoj kupil za svojega sina. Žal je leta kmalu po diplomu umrl, zato je knjigo podaril meni, z željo, naj jo skrbno čuvam v spomin na umrlega brata in generala Maistra. Leta so minevala, jaz pa sem razmišljala, komu bi jo nasledila, kdo bi bil vreden te knjižice in jo znal tudi ceniti.

Usoda je nepredvidljiva. Podarila sem jo svojemu vnuku Vojku Sotlarju, ki je leta 2001 diplomiral na vojaški akademiji West Point v ZDA. Sedaj je major v Slovenski vojski. Za njegov petintrideseti rojstni dan sem mu podarila še zlatnik generala Maistra, ki ga je izdelala Celjska zlatarna. Ko bi moj oče še živel, bi mi bil iz srca hvaležen. Lik generala Maistra bo živel še naprej tudi v spomin Vojkovega pradedka.

Da ne bo šlo v pozabo, kar je bila očetova želja, sem to tudi napisala. Sedaj je že skrajni čas - štejem že sedeminosemdeset let.

Božena Sotlar roj. Oset

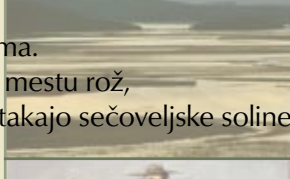
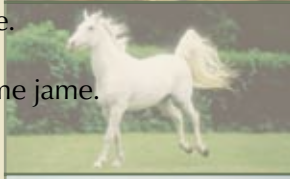
MOJA SLOVENIJA

Slovenija na vrhu vsega širnega sveta
s svojo lepoto te prevzame,
dušo ti objame
in te pripelje vse do Postojnske jame.
Tam razkaže vse mogoče ti pojave:
od človeške ribice do notranjosti same jame.

A potovanja še ni konec!
Čaka te še Lipica.
S plemenitim lipincem,
z glasnim topotanjem,
v kasu in galopu, vse do Kopra te povede.

Okno v svet se ti odpira,
morje z valovi slovensko obalo objema.
Nežni zvoki violine, vonj po cvetju v mestu rož,
pa še bele piramide, saj se v njih pretakajo sečoveljske soline.

Presenečenje se nadaljuje.
Enkrat vidiš, drugič ne.
Jezero skrivnostno,
samo,
tam pod Slivnico bohota se.

Vsa dežela ga pozna,
Sv. Trojica Krpana ima.

Čez hribe, doline
ti seže oko,
v prelepi Dolenjski
v ustih okusiš vince sladko.

Z mlini ob Muri
ponašamo se,
s sladko gibanico
sladkamo se.

Skrbno čuva deželo našo,
ponosno zre na zemljo našo.
Triglav mogočni se v soncu blešči,
kaže in vabi nas v strme poti.

Z vrha spokojno in mirno v dolino gremo.
Edini in sam kraljuje.
Biser zeleni, v sinji modrini,
na blejski ravnini.

Sandra Lipovec, 7. b
OŠ 8 talcev Logatec
Mentorica: Milena Herblan Gostiša

